

Y Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 3 – y Senedd

Dyddiad:

Dydd Iau, 12 Mawrth 2015

Amser:

09.30

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Alun Davidson

Clerc y Pwyllgor

0300 200 6565

SeneddAmgylch@Cynulliad.Cymru

Agenda

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

2 Deddf Rheoli Ceffylau (Cymru) 2014: Craffu ar ôl deddfu (9:30 – 10:30) (Tudalennau 1 – 25)

Steve Carter, Cyfarwyddwr Cenedlaethol Cymru, RSPCA

Sarah Carr, Cynrychiolydd ceffylau, Cangen Cymru, Cymdeithas Milfeddygol Prydain.

Charles de Winton, Syrfëwr Gwledig, Cymdeithas Tir a Busnes Cefn Gwlad

Phillip York, Cymdeithas Ceffylau Prydain

E&S(4)–08–15 Papur 1

E&S(4)–08–15 Papur 2

E&S(4)–08–15 Papur 3

E&S(4)–08–15 Papur 4

3 Deddf Rheoli Ceffylau (Cymru) 2014: Craffu ar ôl deddfu (10:30 – 11:30) (Tudalennau 26 – 33)

Lee Jones, Pennaeth Gwasanaethau Rheoleiddio, Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

Matthew Howells, Swyddog Staff, Troseddau Gwledig a Bywyd Gwylt, Cymdeithas Prif Swyddogion yr Heddlu

E&S(4)-08-15 Papur 5

E&S(4)-08-15 Papur 6

4 Papurau i'w nodi

Bil Cynllunio (Cymru): Gohebiaeth gan y Gweinidog Cyfoeth Naturiol (Tudalennau 34 – 63)

E&S(4)-08-15 Papur 7

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod

6 Trafod blaenraglen waith y Pwyllgor (11:30 – 11:45) (Tudalennau 64 – 71)

E&S(4)-08-15 Papur 8

7 Bil Cynllunio (Cymru): Trafod y dull o ymdrin â thrafodion Cyfnod 2 (Tudalennau 72 – 73)

E&S(4)-08-15 Papur 9

Eitem 2

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Evidence Paper

FROM THE EXTERNAL AFFAIRS WALES DEPARTMENT

National Assembly for Wales, Environment & Sustainability Committee Session Control of Horses (Wales) Act 2014, Post-Legislative Scrutiny

February 2015

RSPCA Cymru welcomes the opportunity to submit evidence, both in written and oral format, to the Environment and Sustainability Committee's post-legislative scrutiny session in relation to the Control of Horses (Wales) Act.

The implementation of this important legislation was a key step for equine welfare, and forms a key tenet of the Welsh Government's wider plan for the nation's horse population. Whilst not a panacea to the horse crisis which has long gripped Wales, the legislation remains an important, much-needed step, equipping Local Authorities with consistent powers to take swift action to tackle fly-grazed or abandoned equines.

Whilst the introduction of these new powers may act as a deterrent to irresponsible equine ownership, robust enforcement of the new law is crucial to ensure its effectiveness. As such, the Environment and Sustainability Committee's exploration of the relative successes and issues thus far following the law's commencement is a welcome body of work.

Clearly, there is a continued need to progress a broad framework to meet the wide-ranging equine challenges facing Wales, including on the issues of traceability, identification, irresponsible ownership, tethering and the regulation of livery yards. However, powers now held by Local Authorities under the Control of Horses (Wales) Act can play a key role in tackling an issue which can have severe consequences for the welfare of equines and community safety.

RSPCA Cymru has been very pleased to work proactively with a number of Local Authorities carrying out operations under the new legislation. Though our resources are limited, we have managed to provide support to a number of those utilising the legislation, and continue to work with Councils in Wales regarding their policy and plans concerning the use of these powers to tackle local fly-grazing and abandonment issues.

The legislation itself was introduced through a streamlined procedure. Given the RSPCA organised a summit, with the Welsh Government, in September 2012 which highlighted the need for urgent legislation, this much-needed action was welcomed. However, on-going, robust monitoring of its successes, and whether it is achieving its aims, is key.

It should be noted, further to the Act coming into force, the RSPCA continues to champion the need for legislative change in England. At Westminster, the Control of Horses Bill is currently progressing through the House of Lords, and it is hoped Local Authorities in England will soon be equipped with similar powers to those in Wales. This would also mitigate risks of problems associated with fly-grazing and abandonment being displaced from Wales into England, given that the legislative toolkit to deal with these issues is currently stronger on one side of the border.

Impact of legislation since it was passed

Caution is necessary when seeking to make any sweeping statements as to the wider impact of the Control of Horses (Wales) Act. However, with the new powers now in place for just over one year, the Environment & Sustainability Committee's exploration of this issue offers a timely opportunity to assess the relative strengths and weaknesses of the new legislation thus far, and additional steps which can be taken to ensure its potential is realised.

Data indicates that some Local Authorities have been in a position to be proactive with regards to tackling incidences of fly-grazing and abandonment via the new legislation. Broadly, and positively, the legislation has enabled Local Authorities to act on the issue of locally fly-grazed or abandoned equines, beyond the geographically-defined areas which the three Local Acts previously in place covered.

With regards to the welfare of equines in Wales, a robust assessment as to the impact of the law is problematic as, notably, fly-grazing is not always a welfare issue. However, animals in such situations can quickly become a concern in welfare terms because of their environment and nourishment and, indeed, the Act has successfully removed equines from situations with potentially grave welfare consequences.

Additionally, the RSPCA has recently noted a significant, and very positive, fall in the number of horses at risk of welfare problems in Wales. In January 2015, broad estimates - whilst very difficult to quantify - from RSPCA and other groups indicate the number of equines deemed at risk of welfare problems in Wales was 570; a significant fall from the 3,550 deemed at risk in January 2014. Whilst we lack the evidence to directly attribute such positive trends to the introduction of the new legislation, it could be suggested that equipping Councils with additional powers to tackle horses left fly-grazed or abandoned may have played a key role in stimulating this change.

Where and when the Act has been used

The following grid of information was compiled further to discussions with the BBC, who received

responses to information requests from Local Authorities in January regarding their use of the Act. Approximately one year after its implementation, according to these figures, the new legislation has been used by 11 of Wales' 22 Local Authorities, on 291 occasions involving 460 equines.

	Occasions Act Used	Number of Equines
Blaenau Gwent	1*	49*
Bridgend	5	34
Caerphilly	2*	50*
Cardiff	73	73
Carmarthenshire	18	38
Merthyr Tydfil	6	8
Neath Port Talbot	1	0
Powys	2	2
Swansea	175	233
Vale of Glamorgan	7	20
Wrexham	2	2
TOTAL	291	460

* = a joint operation between Blaenau Gwent and Caerphilly was undertaken

As these figures suggest, and as observed through RSPCA Cymru's collaborative working at both a policy and operational level, it is clear that very different approaches to utilising new powers under the Control of Horses (Wales) Act are being adopted across Wales.

To this end, the figures above indicate that Local Authorities who previously had powers to act under Cardiff City Council Act 1984, the Mid Glamorgan County Council Act 1987 or the West Glamorgan Act 1987 have been, largely, more prolific in utilising their new powers. This could be due to the existence of fly-grazing 'hot spots' within the local area but, also, due to their experience in utilising similar legislative provisions previously.

Certainly, both Swansea City Council and Cardiff City Council are using powers held under the Control of Horses (Wales) Act on a regular basis, including – we understand - to deal with individual horses in urban areas. Many other Councils are adopting a different approach.

Wrexham County Borough Council, for example, have been proactive in working with fellow Local Authorities and other organisations across North Wales with regards to adopting a policy concerning enforcement of the new legislation. Wrexham CBC have, subsequently, implemented an approach of risk-based intervention, highlighting costs of veterinary care, stabling and livery as a key barrier to utilising the powers more frequently, particularly in the context of receiving no additional budgetary resources to deal with issues of fly-grazed and abandoned equines.

Variances across Wales with regards to enforcement create a risk of displacement. Worryingly, irresponsible equine owners could conceivably target areas of Wales where Local Authorities are

financially unable, or have made the decision not to use their legislative powers. We would welcome further discussions, including all stakeholders, regarding any barriers which may be preventing some Local Authorities from using the legislative provisions contained within the Control of Horses (Wales) Act and, indeed, all legislation pertaining to equines.

Meeting its aims and objectives?

As indicated in the figures above, the legislation has, in approximately its first 12 months, had some success in dealing with equines left fly-grazed or abandoned, with some 460 seized under the new legislative provisions.

Equine-related problems remains a significant problem dealt with by the RSPCA's Inspectorate in Wales. Whilst the Control of Horses (Wales) Act is not, on the surface, a dedicated piece of animal welfare law; it is hoped the legislation increasingly acts as a deterrent to an element of irresponsible ownership - namely fly-grazing and abandonment - which can lead to significant welfare issues for the equines involved.

One key objective of the legislation was to ensure uniform enforcement across Wales. However, as identified, different Local Authorities have undertaken markedly variant approaches to utilising the legislation, and 11 had not done so within a one-year period. More research is necessary to ascertain the consistency of enforcement across Wales, taking account of the different resources provided within each Local Authority area.

As noted, Cardiff Council has been one of the most prolific Local Authorities with regards to utilising the new legislation. Whilst the old law was subtly different, the Council stated that the introduction of the Control of Horses (Wales) Act left legislative provisions in the city "*largely unchanged*" from the powers held previously via the now-defunct Cardiff City Act 1984¹. This indicates something of a 'business as usual' approach for Councils in this position.

We have previously identified that Councils that did not have at their disposal local Acts, such as the Cardiff City Act 1984, will not have been practiced in undertaking this type of specialism previously, and may wish for further support, which could be gained by working closely with neighbouring Councils. Consequently, one year on, stakeholders may wish to consider the need for further guidance, perhaps specified on a geographic basis, acknowledging the existence of fly-grazing 'hot spots' across Wales and the fact some Councils were recently equipped with these powers for the first time.

Barriers to implementing the legislation?

As indicated, the most significant barrier to the implementation of these powers is the financial pressures faced by Local Authorities across Wales. We have long highlighted that the issue of resources must be a key consideration for the Welsh Government when monitoring and analysing

¹ City of Cardiff Council, Environment Scrutiny Committee, Future of Stray Horse Management in Cardiff, 8 July 2014

the success of this legislation. The new powers, whilst exceptionally welcome, came - understandably, given the exceptionally difficult economic climate - with no additional resources for enforcement.

Consequently, many Local Authorities have had to adopt workload associated with the Control of Horses (Wales) Act into existing staffing resources. This has created an element of uncertainty. A number of Local Authorities have stated, "*matters of policy on the use of the powers and the frequency of instances of occurrence may have budgetary implications which are difficult to predict and quantify*"².

We understand the Welsh Government has made funding available in certain circumstances. An example was the £3,500 provided by the Welsh Government in response to a request from Blaenau Gwent Council; to fund 50% of costs for the work required under the Control of Horses (Wales) Act 2014 for an operation at Manmoel Common³. As we enter the second year of the Act being in force, we believe Local Authorities may benefit from the receipt of information at regular intervals as to the occasions in which funding has been provided to assist with meeting veterinary, removal, disposal and other costs in line with the provisions of this legislation, and the circumstances in which this has taken place.

Furthermore, it would be expedient for the Welsh Government to examine whether any additional training need is required within Local Authorities, primarily among those not accustomed to using such legislative provisions previously. Indeed, anecdotal evidence suggests some Local Authorities do not feel equipped to put these powers into use or, in some instances, have favoured arguably less appropriate legislation to tackle matters, such as the Animals Act 1971.

Utilising these powers also carries public relations issues for Local Authorities in Wales. Unfortunately, the disposal of equines under the legislation may, in many situations, involve euthanasia for the horses involved. Whilst this sad situation is a direct consequence of the irresponsible actions of many horse traders in Wales, many Local Authorities may be uncomfortable with this potential scenario. These are tough decisions for Local Authorities to make, and methods for dealing with such difficult, emotive and tragic circumstances can be shared between key stakeholders, further enabling best practice.

Conclusions and moving forward

In summary, RSPCA Cymru continues to regard the introduction of the Control of Horses (Wales) Act as a hugely positive step, and a vitally important component of the toolkit to tackle the nation's long-standing equine crisis, for which the Welsh Government should be commended. Clearly, resources are a considerable issue for many Local Authorities in Wales, and one which the

² Local Authorities in North Wales have stated this in reports to Council Members concerning the adoption of the legislation, for example Wrexham CBC [here](#), and Denbighshire County Council [here](#).

³ Welsh Government - Meeting the costs of fly grazing and abandoned horses on Manmoel Common, 24 February 2014

Welsh Government must monitor closely. The consistency of enforcement in Wales requires further enquiry, and potentially highlights questions regarding whether displacement could occur.

Concerning animal welfare services generally, standards of provision vary considerably. Enabling laws often come with no new resources for Local Authorities; and RSPCA Cymru will be calling for the Welsh Government to review, generally, the capacity, resources and expertise of local government to enforce key legislation which impacts upon animal welfare; including the Control of Horses (Wales) Act.

Generally, we were extremely pleased to be involved in a multi-agency Equine Task Force⁴, previously established in November 2012. This was central to tackling a specific, long-standing issue with a prolific horse breeder in South Wales, including as a key resource for the sharing of intelligence. This highlights the benefits of a multi-agency approach in tackling issues related to equines and their welfare, and should an operation of this nature be necessary again in the future, the deployment of the Act would be of great benefit.

The Welsh Government has previously outlined its intention to monitor the success of this legislation. We welcome this; and look forward to seeing information regarding the Act's successes thus far. We would hope there would be a qualitative analysis regarding the views of Councils, whether they feel equipped to utilise their powers, and what barriers have been identified which may be preventing consistent enforcement, and plans to address such issues.

⁴ Stakeholders involved with this Equine Task Force included RSPCA Cymru, Welsh Government, Police and Local Authorities.

Dear Sirs,

My Colleague, Karen Anthony has asked me to respond and attend on her behalf.

I was part of the original group the Welsh Government put together, along with the farming Unions and others to seek general agreement as to a way forward in order to control this ever increasing problem.

The Legislation was duly drafted of which I on behalf of CLA Cymru duly commented on.

I have had, prior to this last week, a very positive response from members as to the effectiveness of the legislation. A member from the Swansea area contacted me to ask what can be done with the horses on his land. He was not aware of the new Legislation, and when told to contact his Local Trading Standards team was amazed at how efficient the process was and that the problem was solved very quickly and efficiently. He then rang to report how impressed he was with the result.

Since however receiving this email, I have received from another prominent member from Pembrokeshire a very different report. 5 horses had been herded by the Police into one of his fields. There was no gate, the Police merely secured the gateway with their blue scene of crime tape, low and behold the horses got out and were penned in an adjoining field this time with a gate on. I was then contacted by our member wanting to know what he could do with the said horses. As with the case above, I recommended he report this to Pembrokeshire Trading Standards. He was swiftly told this was only a discretionary power and because the Council has no resources they would not follow this up. Our member then told the Police that due to their actions he would be seeking compensation from them for loss of grazing, they very quickly found the owner and the horses disappeared!

From attending meetings with Colleagues from the English Regions and our Headquarters in London, it appears this is now a real problem in England with the problem simply moving East of Offers Dyke. My English counterparts are very envious of the powers we now have in Wales, but however were somewhat disappointed when the leader of the House of Commons was not prepared to accept similar proposals for draft legislation for England, because I am told, it was too similar to Labour legislation in Cardiff!

Finally as clearly illustrated, by giving 'discretionary powers' to Local Authorities who may well wish to ignore their responsibilities because they have no money, does make a potential nonsense of this new act and above

all shows up clear shortcomings, especially going forward where Local Authorities will come under more financial constraints. This in turn does nothing to demonstrate to our members there is a solution to this problem, when new Law is passed but it is not being implemented on the ground.

If you would want exact details, I am happy to go back to our members to ask for their details to be given.

Yours sincerely,

CBP de Winton MRICS
Chartered Surveyor- CLA Cymru

Written Evidence: The Control of Horses (Wales) Act 2014.

Submitted by: Mr Philip York, on behalf of The British Horse Society.

Introduction

The British Horse Society represents the interests of the 3.5 million people in the UK who ride or who drive horse-drawn vehicles. We represent over 82,000 core BHS members, 34,000 members of affiliated Riding Clubs and the members of Affiliated Bridleways Associations.

As the foremost and most influential equestrian charity in the UK we work tirelessly within our four charitable objectives of education, welfare, access and safety.

Following an unprecedented increase in the numbers of horses being fly grazed and abandoned across Wales, the introduction in January 2014 of The Control of Horses (Wales) Act was widely welcomed by all stakeholders from within and outside of the equestrian industry.

Welfare charities and Local Authorities in Wales were stretched to capacity trying to deal with the welfare problems that occurred as a direct result of fly grazing and abandonment. Public safety was also a huge concern where horses were found to be roaming public highways and other areas of public space.

With its own network of welfare officers across Wales, the British Horses Society worked relentlessly trying to cope with the increased demand for advice and assistance from those directly affected by fly grazing. We were called upon to offer advice to many of those affected in Wales, particularly landowners who had become exasperated by the lack of any tangible assistance available to help them with fly grazing and abandonment.

Our trained and highly experienced welfare officers are well used to dealing with a variety of welfare issues. However some 5 years ago it was becoming increasingly apparent that the scale of fly grazing and abandonment of horses was reaching an alarming level.

The general economic downturn across the UK is also having an adverse effect upon equine welfare. We believe that this, amongst other factors, has played its part in the deteriorating situation that we have witnessed over the last 3 years.

This led the equine welfare industry to release a joint report on the equine crisis in the UK. It was used to both highlight the equine welfare industry's concerns and to lobby MPs in Westminster for the introduction of new legislation.

Whilst we broadly welcomed the recent introduction of new legislation in Wales, we do believe that more could and should be done to further assist those directly affected by fly grazing and the abandonment of horses in Wales as well as those tackling these issues.

A Memorandum of Understanding between those stakeholders who work together to address horse related issues should be considered. It should set out what each party expects from the other and should cover every aspect of the relationship when working together.

Impact

Undoubtedly the Control of Horses (Wales) Act has been beneficial in addressing fly grazing and abandonment in certain circumstances. There has been a genuine reduction in reported cases of large scale fly grazing. That is to say, that which was being perpetrated by a few individuals in South Wales has declined.

However reports from areas in the South of England indicate that fly grazing and abandonment are increasing. This may suggest that the Control of Horses (Wales) Act has caused perpetrators to move their activities away from Wales to England where there currently is no similar legislation.

The impact of over breeding should be considered as a large contributing factor in both fly grazing and the abandonment of horses. The over breeding of low value horses and ponies is continuing to have an adverse affect upon horse welfare generally and may also be considered a contributing factor in the market value of leisure horses being extremely low.

On areas of common land we are still witnessing acute over population problems. Abandonment is commonplace as is uncontrolled breeding. Aside from the immediate welfare issues this raises, the environmental impact of over population is considerable.

It would be fair to say that over population, especially on common land in Wales, has always been problematic. Prior to the economic downturn the slaughter trade in low value equidae was one avenue of disposal. Whilst horses were not slaughtered in any great number, it was nevertheless the route for some and did have a slight impact upon numbers.

The introduction of equine identification legislation and the economic downturn affecting carcass prices has greatly discouraged owners from using slaughter as a means of disposal.

A Collaborative Approach

Since January 2014 large numbers of horses have been seized utilising the Control of Horses (Wales) Act. Encouragingly we have seen a more collaborative approach between Local Authorities, the police and equine charities. Without such collaboration undoubtedly far less would have been achieved in terms of tackling fly grazing, abandonment and associated issues.

Individual charities will have a differing approach towards how to tackle the various issues and problems encountered with equine welfare in Wales. Each may also have a differing specialism and skill set. They most certainly are constrained by financial resource which inevitably determines whether they are able to re home a small or larger number of seized and abandoned horses.

Many have policies which do not allow them to become directly involved with the euthanasia of healthy horses. Where euthanasia will possibly be an outcome, they may not be able to offer their assistance with capture and transportation.

Likewise individual Local Authorities in Wales have a differing approach towards the Control of Horses (Wales) Act and its interpretation. Those greatly affected by fly grazing and abandonment may take a zero tolerance approach whilst other authorities not blighted by these issues may not place great importance upon the use of the Act.

Nevertheless, a collaborative approach when confronting fly grazing and abandonment issues will undoubtedly be far more beneficial to all stakeholders.

We have already seen good examples of Local Authorities and equine welfare charities working together to achieve their own objectives. The training of Local Authority Officers in horses handling, identification and other equine welfare related topics has already taken place. Further training initiatives will be beneficial and help foster relationships and collaborative working.

The use of legislation

Last year the Control of Horses (Wales) Act was used by Local Authority Officers on Manmole common Blaina Gwent, to clear the common of all illegally grazing ponies. In previous years, before the new legislation, this particular common had suffered from over population as a result of abandoned ponies. Charities worked hard alongside Local Authority officers to remove suffering animals utilising the Animal Welfare Act 2006. Over 50 ponies were seized in the winter of 2012/2013. Many more died from starvation and disease.

Had financial assistance from Welsh Government not been forthcoming, it is doubtful whether this operation could have been staged. However using a collaborative approach, some 40 ponies were successfully gathered and re homed to charities.

Currently however, most equine welfare charities are at, or close to, maximum capacity. It is highly doubtful whether further places could be found for other large groups of horses.

In the Swansea area and the Gower Peninsula, fly grazing and abandonment has been particularly prevalent. On the Loughor Estuary large numbers of horses have been expected to live in a wholly unsuitable environment causing suffering and fatalities. It is encouraging therefore to learn that Swansea Council are working hard to address this problem using the Control of Horses (Wales) Act.

Similar operations which involve the seizing of animals, whether under the Control of Horses (Wales) Act or the Animal Welfare Act 2006, can only take place if the necessary funding is forthcoming. These are expensive operations to carry out. Furthermore other animal disposal options may have to be considered if animal charities can longer offer places for seized animals.

Generally most commoners associations would be willing to co operate with Local Authorities to address fly grazing and abandonment. However there is some reluctance from them to make any financial commitments towards addressing these issues. The British Horse Society would certainly wish to see more commoners associations taking ownership of the existing problems and working with other stakeholders to find solutions.

Derogation and Identification

In 2009 the Equine Identification (Wales) Regulations came into force. This requires all equidae to have either a horse passport or, if born after 1 July 2009, be inserted with a microchip and registered with a passport issuing organisation.

In certain areas a derogation exists which allows for pre defined populations of semi feral ponies to remain on designated areas without either a passport or microchip. Certain rules apply when moving animals to either a slaughter house or to an area not covered by a derogation.

The special sales organised to dispose of ponies from areas of derogation were, for a variety of reasons, not successful and few ponies were sold.

Whilst the sentiments around the reasoning for derogation may have some merit, in practice it has hindered and not helped to identify abandoned horses on common land. It has not assisted with the identification of owners when welfare problems arise and an owner needs to be found. Nor have the overpopulation problems found on some areas of derogation improved.

The problems are exacerbated when commons associations and pony improvement societies are not fulfilling their obligations under the guarantees required to assure the European Commission that the requirements of the regulation, in respect of identification and traceability can be met.

The British Horse Society believes that a review of derogation is required to determine whether they should be continued, extended or removed.

Statutory Enforcement

Whilst we have seen the successful use of the Control of Horses (Wales) Act by some Local Authorities, it can be frustrating when legislation exists for the purpose of dealing with fly grazed and abandoned horses, yet a Local Authority can opt out of using it.

The 11 councils that have taken enforcement action using the Act have given a steer towards overcoming the current equine crisis in Wales. It is hoped that the remaining 11 will take encouragement from this and recognise how hugely beneficial the Act can be when confronted with equine related issues.

The British Horse Society recognises the resource constraints that many Local Authorities in Wales operate under. Yet we also believe that consideration should be given towards the Control of Horses (Wales) Act becoming a statutory requirement.

**Control of Horses (Wales) Act 2014 post-legislative scrutiny
World Horse Welfare comments**

World Horse Welfare would like to thank the Environment and Sustainability Committee for the opportunity to comment on the Control of Horses (Wales) Act 2014.

We very much welcomed this Act when it came into force, and continue to believe that it represents an excellent step forwards in the fight against fly-grazing, which is one of the most prevalent equine welfare issues we have faced during the ongoing equine crisis.

The Act can be used very successfully if local authorities have the confidence, resources and motivation to take decisive action on this issue. Swansea and Cardiff in particular are making full use of the new powers available to them. However, we are concerned that some local authorities still choose not to use these new powers – we believe as a result of concerns about the resource implications of taking in large numbers of horses. This is despite the fact that fly-grazing can be very costly to local authorities, and the powers in the Act have the potential to save resources by allowing problems to be resolved more quickly.

We are concerned that the fact that this Act requires local authorities to act, rather than giving extra tools to private landowners, has left private landowners vulnerable to continued fly-grazing. Although landowners can request that local authorities take action, local authorities are not obliged to do so – meaning that landowners are still being forced to use 14 day notices under the Animals Act 1971. We believe that some of this may be fuelled by a lack of understanding of the Act.

We would suggest that further provision is therefore needed to ensure that landowners are not left disadvantaged by this Act – whether through granting extra powers to landowners and commoners, extra resources to local authorities, or looking into arrangement whereby the local authority posts 7 day warning notices, but the horses become the responsibility of the landowner once the deadline expires. We note that the Welsh Government has provided excellent and comprehensive guidance for local authorities on the Act – we would suggest that guidance should also be produced for commoners and private landowners, explaining how the Act could apply to the land for which they are responsible, and how they can request local authority assistance.

This Act has improved the equine welfare situation in Wales, and we encourage the Committee to seek improvements to the legislation to improve the situation even further.

For further information:

w: www.worldhorsewelfare.org/fly-grazing-documents

e: hannahtabram@worldhorsewelfare.org

t: 01953 497 226

Environment and Sustainability Committee

Control of Horses (Wales) Act 2014

26th February 2015

WLGA • CLILC

INTRODUCTION

1. The Welsh Local Government Association (WLGA) represents the 22 local authorities in Wales, and the three national park authorities and the three fire and rescue authorities are associate members.
2. It seeks to provide representation to local authorities within an emerging policy framework that satisfies the key priorities of our members and delivers a broad range of services that add value to Welsh Local Government and the communities they serve.

Control of Horses (Wales) Act 2014

3. The problem of stray, and abandoned horses along with associated welfare issues has been well publicised, evidence from a number of partner agencies highlighted this as an increasing problem over the last few years particularly in South Wales (though there have also been incidents across North Wales). Large numbers of horses had been abandoned in publicly owned spaces, common land and private land, commonly referred to as 'fly-grazing'.
4. The horses are left to graze often without regular care and attention or adequate feed. These 'fly grazing' incidents have resulted in a variety of animal welfare concerns, damage to public and private land and predominately incidents of horses straying onto the highway where they could endanger public safety.

Public Safety

5. There have been several public safety issues surrounding vehicles being struck by unsecure horses, this has included trunk roads and the M4 being disrupted by loose horses. This has diverted emergency services from their core business across Wales. There have been numerous incidents of animal welfare problems, with horses being stranded in water logged fields, without adequate feed or generally unsuitable conditions. These animals are very often not easily traceable back to an owner.
6. The exact number of horses still remains unknown but at its height was estimated to be in excess of 2000 across Wales.

Food safety

7. Although not specifically controlled by this legislation, there are also significant concerns that uncontrolled horse populations may contribute to food safety and food standards issues where veterinary medicines, and misdescribed food may enter the human food chain, resulting in widely publicised and extremely costly "horsemeat" type scandals.

Multi agency legal framework

8. This issue of "flygrazing" crosscuts geographic and functional areas of responsibility. The previous framework legislation was piecemeal, complex and was not drafted to tackle the problems on this scale. The size and impact it has had is unprecedented. The number of enforcing bodies and interested parties affected covers a wide spectrum of agencies.
9. Charitable organisations and local authorities have borne the cost of providing veterinary care and stabling abandoned animals through the height of the problems. Equine charities were at full capacity meaning that opportunities for re-homing were extremely limited; euthanasia becoming a necessity.

Enforcement response

10. The robust response provided by local government trading standards and animal health officers, was only possible through a significant diversion of staffing and resources by all of the partner agencies. Although successful in dealing with the immediate problem, a more sustainable solution was required.
11. With the support of Welsh Government who assisted in the co-ordination of key agencies through a national multi agency task force, and the development of the Control of Horses legislation, led to a more consistent legislative position across Wales.
12. Up to this point authorities were using local legislation or legislation that it was never intended for such large scale problems. These difficulties were intensified by the scale of the present problem, due to the regional nature and the number of horses involved, all adding to the pressure on the local authority and its partners. This was exacerbated by the significant public and press interest in such an emotive subject for action to be taken.

Costs to local government

13. As stated the scale of this problem and the impact it has had is unprecedented. The infrastructure and resources are still uncertain to support this in the longer terms, as no funding was provided to local authorities to enable them to dedicate new resource to a new piece of legislation to deal with a new and expanding area of concern. This has caused local government considerable discomfort when prioritising existing resource, and making decisions which will please one, but not another.

14. Bridgend as example spent in excess of £65K, over one winter period of 2011/12, with the ongoing costs being far greater. The above figure includes £24,644 on horse recovery costs, £8,812 on veterinary fees, £22,360 on stabling and livery fees, plus a number of ancillary fees, just over a 3 to 4 month period.

15. As illustrated the figure is primarily made up of veterinary fees, livery costs, security, transportation and re-homing. The figure could be significantly higher if it was not for the invaluable support of the horse charities, and the good will of many of the officers involved.

Resource impacts

16. The Authority (in partnership with the Vale of Glamorgan Council) during this period seized 204 horses and has reports of over 20 dead horses during the peak of the problems. The problems placed a significant strain on the Public Protection (Trading Standards/Animal Health) and Highways sections in particular. The scale of the problem has meant that officers have had to operate out of hours and diverting them away from being able to respond to any other issues and from audited work which has put a strain on the attainment of key performance indicators, elsewhere within the services. Time was diverted from less visible issues and impacted on the planning and proactive work of the respective departments as the focus was on the immediate issues caused by the horse problems.

17. In addition considerable management time was spent on the problem due to the associated risks and the need to liaise with several partner agencies. Due to the high profile nature there has been a need to produce regular briefings and responses to media and public or councillor enquiries, as well as bidding for additional resources, again all time consuming and a diversion from other prioritised work.

18. In practice even where a robust stance has been taken in seizing horses, there is a significant cost and risk, as horses have been found on the highway, housing estates, and school fields, putting the public as well as the staff that are responding at significant personal risk. On occasion there have been significant numbers of horses straying at any one time; these are often large semi-feral animals. It was also a significant risk to the public as officers were diverted away from other tasks, which are routinely conducted to ensure public safety.
19. It should also be noted that once a local authority takes ownership they are then responsible for the welfare and therefore there are significant livery costs and veterinary fees etc., as highlighted above.

Positive outcomes

20. The process of developing legislation was part of a high profile response to the problems, and the development of the legislation sent a positive message out that the act of abandoning horses was not acceptable. It has provided local authorities with a more consistent method of responding to the problem. It will be essential that all enforcement and third sector partners continue to act together when intelligence and complaints require actions to be taken in the future. This is key to ensuring the problem is dealt with effectively, efficiently and swiftly.

Local priority decision making

21. However, it cannot be stressed enough, that engaging enforcement staff in actively investigating these incidents is an extremely costly activity; there are undoubted mischiefs which can be challenged and put right where robust action is taken by the local authority (together with its partners); however local policy decisions, priorities and budgets will determine whether the power to act will be used for any given situation. This will inevitably mean that in some situations the local authority, having considered all of the circumstances, may decide not to engage their power to act.

For further information please contact:

Lee Jones
Head of Regulatory Services
Bridgend CBC

Simon Wilkinson
Policy Officer Regulatory and Frontline Services
WLGA
Welsh Local Government Association
Local Government House
Drake walk
Cardiff
CF10 4LG
Tel: 029 2046 8600

Welsh Chief Officer Group

Protective Marking:	Not Protectively Marked
Author:	Chief Constable Simon Prince – Chair of Welsh Chief Officer Group
Title:	Control of Horses (Wales) Act 2004
Version:	One
Summary:	Evidence paper for the Environment and Sustainability Committee – Control of Horses Act – Evidence session on the 12 th March 2015 on behalf of the four Police Forces of Wales.
Authorised by:	Chief Constable Simon Prince

Thank you for the opportunity to submit evidence on behalf of the four Police forces of Wales.

Pre the 2014 Act being implemented fly grazing was particularly prevalent in South Wales along the M4 corridor, notably in the local authority areas of Bridgend and the Vale of Glamorgan. The problem was not only increasing but spreading into other local authority areas with Dyfed Powys Police and Gwent Police receiving reports from members of the public. Both public and private land was targeted by unscrupulous horse owners. Police advice at the time was to refer calls relating to public land to the relevant Local Authorities and in the case of private land, the owners would be advised of the civil action available to them.

Accurate and reliable Police data was not available at the time. This was down to the way calls to the Police were categorised with keyword searches returning thousands of calls relating to 'horse', 'pony', 'ponies' and 'grazing.' To research each individual call to establish the true picture was not realistic at the time. That is still the case.

As the Vale of Glamorgan and Bridgend Policing area of South Wales Police, known as the Central Basic Command Unit, suffered the most from fly-grazing issues it would be appropriate to highlight the effectiveness the Act has had there. Taking into account the keywords 'horse' and 'pony' the number of incidents in the Central BCU for 2012 was 1300 (not forgetting that this figure will include incidents at the 'Horse & Groom', hunting incidents etc.). South Wales Police then introduced Operation Thallium towards the end of 2012 and into 2013. This was a joint operation with Animal Health and Trading Standards, which resulted in the successful prosecution of an individual, whose fly-grazing activity impacted the most on the area and indeed all across South Wales. The number of incidents then for the same area in 2013 was 513 and then in 2014 post implementation of the Act the figures came down to 298. As I have already alluded to these figures include all horse and pony related incidents. Less horses being fly-grazed in turn reflects the number of 'loose horses on the road' incidents which has therefore had a positive impact on policing in South Wales. With enforcement action being taken in one area, one might think that the problem would have been dispersed to another, however Gwent Police, unable to give accurate data, report having seen a reduction in the problem since the same individual's conviction.

In Dyfed Powys although over 600 calls can be contributed to horses on or near a highway in 2014 only one call can be classed as fly-grazing, however on this occasion the caller was not aware that Carmarthenshire Local Authority were already dealing with the case and had already arranged with Police Officers to be present the following day when it was planned to seize the horses involved.

The situation in North Wales Police is unchanged with no issues prior to or post the Act being implemented.

In conclusion

- The impact of this piece of legislation since it was passed has been a positive one for the police.
- As the Act is enforced by the Local Authorities the Police are unable to give details of where and when it has been used.
- From a policing perspective it would appear that it has achieved its aims and objectives.
- As the legislation is enforced by Local Authorities the police cannot comment on any barriers to the implementation of the Act, however Police forces will work with Local Authorities where there is an identified need for assistance.

Eitem 4.1

Carl Sargeant AC / AM
Y Gweinidog Cyfoeth Naturiol
Minister for Natural Resources

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref LF/CS/02014/15

Alun Ffred Jones AC
Cadeirydd
Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

26 Chwefror 2015

Annwyl Alun Ffred Jones AC

Bil Cynllunio (Cymru)

Yn ystod y ddadl ar yr egwyddorion cyffredinol ar 10 Chwefror ymrwymais i ysgrifennu atoch mewn ymateb i Adroddiadau Cyfnod 1 y Pwyllgorau gan Bwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd a'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, ar y Bil Cynllunio (Cymru).

Rwyf wedi nodi isod fy ymateb i holl argymhellion y ddau Bwyllgor ond, lle mae'r ddau Bwyllgor wedi gwneud yr un argymhelliad, rwyf ond wedi ymdrin ag argymhelliad y Pwyllgor Cyfrifol.

Rwy'n amlinellu sut y bwriadaf ymateb i'r argymhellion ac yn nodi'n glir lle y cytunaf fod angen diwygio'r Bil. Rwyf hefyd yn nodi lle rwyf eisoes wedi cyflwyno gwelliannau gan y Llywodraeth mewn ymateb i argymhellion y Pwyllgor.

Hyderaf y bydd fy ymatebion yn ddefnyddiol i'r Pwyllgor wrth graffu ymhellach ar y Bil.

Argymhellion o Adroddiad Cyfnod 1 Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd ar y Bil Cynllunio (Cymru)

Argymhelliad 1 - Rydym yn argymell y dylai'r Cynulliad gefnogi egwyddorion cyffredinol y Bil.

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor am argymell y dylai'r Cynulliad dderbyn egwyddorion cyffredinol y Bil ac rwy'n falch o weld bod y Bil wedi cael cefnogaeth unfrydol yn ystod y bleidlais ar 10 Chwefror.

Argymhelliad 2 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i roi statws cynllun datblygu ffurfiol i Gynlluniau Lleoedd o dan adran 38 o Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 ac y dylai roi rhagor o ystyriaeth i sut y gall cymunedau lleol gael mwy o gyfleoedd i gymryd rhan wrth baratoi pob cynllun datblygu.

Rwyf wedi cyfarwyddo fy swyddogion i ystyried Cynlluniau Lleoedd er mwyn rhoi cymaint o hyblygrwydd â phosibl i gymunedau wrth lunio Cynlluniau Lleoedd y gellir eu hamrywio er mwyn gweddu i ddyheadau a galluoedd cymunedau gwahanol. Rwyf yn cynnig dull gweithredu cyson ar gyfer cymunedau sy'n gweithio gyda chynghorau lleol fel rhan o Ganllawiau Cynllunio Ategol. Credaf y byddai'r dull hwn o weithredu yn helpu cymunedau lleol i ymgysylltu â'r broses o lunio cynllun ac y byddai'n broses gyflymach, mwy costeffeithiol a llai biwrocraidd na rhoi statws cynllun datblygu i Gynlluniau Lleoedd. Nododd adroddiad y Grŵp Cynghori Annibynnol (IAG) y byddai'n fuddiol gwella cysondeb proses y Cynlluniau Lleoliad ac y gellid gwneud hynny drwy Ganllawiau Cynllunio Ategol.

Argymhelliad 3 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog osod Asesiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig gerbron y Cynulliad cyn y ddadl ar egwyddorion cyffredinol y Bil.

Ymrwymais i gyflwyno Asesiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig gerbron y Cynulliad. Fodd bynnag, rwy'n bwriadu cyflwyno diwygiad cyn Cyfnod 3 fel sy'n ofynnol gan Reol Sefydlog 26.28, er mwyn adlewyrchu'r newidiadau i'r Bil sy'n deillio o welliannau Cyfnod 2. Byddaf hefyd yn manteisio ar y cyfle hwn i unioni'r mân wallau a nodwyd yn ystod Cyfnod 1 ac yr ysgrifennais at y Pwyllgor Cyllid yn eu cylch ar 13 Tachwedd 2014.

Argymhelliad 4 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil er mwyn cynnwys diben statudol ar gyfer cynllunio ynddo. Dylai'r diben gael ei ddrafftio ar linellau tebyg i'r diben statudol a argymhellir gan y Grŵp Cynghori Annibynnol yn eu hadroddiad.

Ac

Argymhelliad 5 - Rydym hefyd yn argymell y dylai'r Bil gael ei ddiwygio i gynnwys darpariaeth a fyddai'n caniatáu i Weinidogion Cymru ddyroddi canllawiau i'r Awdurdodau Cynllunio Lleol ar sut i gymhwyso'r diben statudol.

Nid wyf yn bwriadu mewnosod diben statudol ar gyfer cynllunio a datblygu cynaliadwy ar wyneb y Bil Cynllunio. Rwy'n glynu wrth fy natganiadau blaenorol i'r Pwyllgor bod Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a gyflwynwyd gennyf yn darparu'r fframwaith a'r nodau cyffredinol ar gyfer pob corff cyhoeddus, sy'n cynnwys awdurdodau cynllunio lleol a Gweinidogion Cymru pan fyddant yn cyflawni eu swyddogaethau o dan y Deddfau Cynllunio. Mae adroddiad IAG yn rhagflaenu Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac, fel y gwyddoch, argymhellodd y dylid cynnwys unrhyw ddiffiniad o ddatblygu cynaliadwy yn y Bil hwnnw.

Argymhelliad 7 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i adran 70 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990, i'w gwneud yn glir i bawb sy'n ymwneud â chynllunio y caiff penderfynwyr roi sylw i'r effaith ar y Gymraeg i'r graddau y bydd yn berthnasol i gais. Dylai unrhyw welliant roi eglurhad ac nid newid y sefyllfa o ran pwysau.

Rwyf wedi cyflwyno nifer o welliannau sy'n atgyfnerthu'r iaith Gymraeg drwy'r broses o lunio cynllun. Rwyf wrthi'n ystyried yr argymhelliad hwn o ran ei effaith gyfreithiol a'i fwriad polisi ar hyn o bryd.

Argymhelliad 8 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gofyniad bod rhaid cynnal Asesiadau o'r Effaith ar y Gymraeg yn achos ceisiadau cynllunio sylweddol penodol.

Cyflwynais welliant gan y Llywodraeth ar 11 Chwefror er mwyn sicrhau y rhoddir mwy o sylw i'r Gymraeg fel rhan o'r arfarniad o gynaliadwyedd ar gyfer Cynlluniau Datblygu. Felly, rwyf o'r farn y byddai cyflwyno gwelliant o ran ceisiadau cynllunio sylweddol yn achos o ddyblygu ymdrech, am fod y Cynllun Datblygu a'r asesiad effaith sy'n cyd-fynd ag ef yn darparu sail gadarn i benderfyniadau rhesymegol a chyson ar geisiadau ac apelau cynllunio. Mae'r dull gweithredu rwyf wedi'i amlinellu yn ei gwneud yn bosibl i effeithiau cronol gwaith datblygu gael eu hystyried yn drylwyr ac i fesurau lliniaru addas gael eu nodi a'u rhoi ar waith. Fodd bynnag, derbyniaf y gall fod nifer fach o sefyllfaoedd lle y caiff cynigion datblygu sylweddol eu cyflwyno y tu allan i'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) ac nad ydynt wedi bod yn destun asesiad effaith. Mewn ymateb i'r argymhelliad hwn, rwyf wedi cyfarwyddo swyddogion i ddiweddarw polisi a chanllawiau cynllunio er mwyn nodi'r amgylchiadau lle y dylai ACLlau gynnal Asesiad o'r Effaith ar yr Iaith Gymraeg ar gam y cais cynllunio.

Argymhelliad 9 - Rydym yn argymell y dylid rhoi rôl ffurfiol i Gomisiynydd y Gymraeg wrth asesu ansawdd asesiadau o'r effaith ar y Gymraeg, a hynny ar gyfer cynlluniau datblygu a cheisiadau cynllunio sylweddol penodol, er mwyn sicrhau cysondeb. Wrth wneud yr argymhelliad hwn, hoffem fod yn glir ein bod yn galw am rôl i Gomisiynydd y Gymraeg wrth asesu ansawdd asesiadau effaith iaith ac nid rôl yn y broses o ymdrin â cheisiadau cynllunio.

Cytunaf y dylai awdurdodau cynllunio lleol ymgynghori â Chomisiynydd y Gymraeg wrth lunio CDLlau pan fyddant yn cynnal yr Arfarniad o Gynaliadwyedd, fel y nodir yn TAN 20, ac a gydnabyddir gan y pwyllgor ym mharagraff 55 o'i adroddiad.

At hynny, rwyf wedi gofyn i swyddogion ddiweddarau polisi a chanllawiau cynllunio er mwyn egluro sut a phryd y dylai datblygwyr ac ACLlau hysbysu Comisiynydd y Gymraeg am ddatblygiadau a allai fod yn sensitif. Rwyf o'r farn y dylai rôl y Comisiynydd barhau i fod ar sail anstatudol, sy'n safbwynt a gefnogir gan y Comisiynydd. Fodd bynnag, os bydd y Cynulliad Cenedlaethol yn penderfynu y dylai fod cylch gwaith ehangach ar gyfer asesu effeithiau na'r hyn a gynigir yn fy ymateb i argymhelliad 8 hoffwn ystyried ymhellach y posibilrwydd o wneud y Comisiynydd yn ymgynghorai statudol ar gyfer pob cais cynllunio sy'n destun asesiad o'r fath.

Argymhelliad 10 - Rydym yn argymell y dylai Llywodraeth Cymru roi esboniad eglur o sut y bydd y polisi cenedlaethol arfaethedig ar adnoddau naturiol a chynlluniau adnoddau naturiol sydd wedi'u seilio ar ardaloedd yn cydberthyn i'r gyfundrefn gynllunio cyn i Fil yr Amgylchedd gael ei gyflwyno.

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor am egluro ei fod yn ceisio gwelliant i'r Bil Cynllunio drwy Fil yr Amgylchedd, ar ôl iddo gael ei gyflwyno, er mwyn sicrhau bod cysylltiad clir rhwng cynlluniau Adnoddau Naturiol sy'n seiliedig ar ardaloedd a'r gyfundrefn gynllunio. Rwyf wedi cyfarwyddo fy swyddogion i gydweithio er mwyn drafftio gwelliant i'r ddeddfwriaeth gynllunio briodol drwy Fil yr Amgylchedd yr wyf yn bwriadu ei gyflwyno.

Bydd Polisi Cynllunio yn cyfleu'r gydberthynas rhwng y FfDC, Cynlluniau Datblygu Strategol (CDSau), CDLlau a Pholisi Adnoddau Naturiol ar ôl i Fil yr Amgylchedd gael ei gyflwyno.

Argymhelliad 11 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil i sicrhau bod y cynlluniau morol a chynlluniau'r tir yn cydfynd yn agos â'i gilydd a'i bod yn ofynnol i'r rhai sy'n gwneud cynlluniau (gan gynnwys Gweinidogion Cymru) roi sylw priodol i'r gydberthynas rhwng y ddau amgylchedd hyn.

Mae cynlluniau datblygu yn nodi'r cyd-destun ar gyfer gwneud penderfyniadau yn ardal ACLI, yn unol â pholisïau cenedlaethol ac mae'n rhaid iddynt nodi amcanion yr ACLI ar gyfer datblygu a defnyddio tir yn ei ardal weinyddol. Mae'n rhaid i gynlluniau fod yn seiliedig ar dystiolaeth a defnydd darbodus o adnoddau, a diwallu anghenion cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd.

Mae'n ofynnol i gynllunwyr ystyried pob cynllun neu strategaeth arall sydd â goblygiadau i'r ardal arfordirol, megis y Cynllun Gofodol Morol neu Gynlluniau Rheolaeth Integredig ar Barthau Arfordirol.

Mae un o Gyfarwyddebau'r Undeb Ewropeaidd (2008/56/EC, polisi amgylcheddol morol) wedi'i throsi i ddeddfwriaeth y DU. Mae'n ei gwneud yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol Iunio strategaeth forol ac i Weinidogion Cymru "in exercising any functions so far as affecting the marine strategy area, (to) have regard to any marine strategy".

Mae'r Undeb Ewropeaidd hefyd yn cyflwyno Cyfarwyddeb 2013/0074 sy'n sefydlu fframwaith ar gyfer cynllunio gofodol morol a rheoli'r arfordirol mewn modd integredig. Mae'r Gyfarwyddeb hon yn rhagnodi bod gweithgarwch rheoli'r arfordir integredig yn ffordd o reoli'r holl brosesau polisi sy'n effeithio ar y parth arfordirol mewn modd integredig, gan ymdrin â rhyngweithiadau tir a môr gweithgareddau arfordirol mewn ffordd gydgyssylltiedig, er mwyn sicrhau y caiff tir arfordirol ac ardaloedd morol eu datblygu mewn ffordd gynaliadwy.

Mae Pennod 5 o Bolisi Cynllunio Cymru eisoes yn nodi bod Rheolaeth Integredig ar Barthau Arfordirol yn ystyriaeth berthnasol wrth lunio cynlluniau a strategaethau defnydd tir, ac wrth wneud penderfyniadau ar waith datblygu yn yr ardal arfordirol.

Felly, nid oes angen deddfu ar gyfer hyn yn y Bil Cynllunio.

Argymhelliad 12 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil i gysylltu trefniadau'r cynlluniau trafndiaeth statudol cenedlaethol a rhanbarthol â'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol a Chynlluniau Datblygu Strategol.

Fframwaith Datblygu Cenedlaethol

Mae'n rhaid i gynlluniau datblygu fod yn seiliedig ar dystiolaeth a defnydd darbodus o adnoddau a diwallu anghenion cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd. Mae'n ofynnol i gynllunwyr ystyried amrywiaeth o gynlluniau a strategaethau wrth lunio cynlluniau datblygu gan gynnwys trafndiaeth, mwynau a gwastraff a bioamrywiaeth er enghraifft. Bydd y cynlluniau a'r strategaethau hyn hefyd yn llywio'r broses o lunio'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol.

Mae'r Bil yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru nodi eu polisïau mewn perthynas â datblygu a defnyddio tir yng Nghymru fel y gwelant yn briodol. Bydd hyn yn cynnwys y cynllun trafndiaeth cenedlaethol. Bydd cysoni'r ddau gynllun yn ei gwneud yn bosibl i brosiectau seilwaith allweddol gael eu cyflawni.

Nid wyf o'r farn y byddai'n ddoeth nodi cynlluniau penodol mewn deddfwriaeth sylfaenol am y gallai'r rhain newid dros amser, neu ddod i ben. Mae'r dull gweithredu presennol yn rhoi hyblygrwydd i ymdrin â pholisïau newydd Gweinidogion Cymru wrth iddynt ymddangos yn y dyfodol.

Cynlluniau Datblygu Strategol

Mae pwerau cyfredol o fewn y Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol, adran 62(5)(g), yn ei gwneud yn bosibl i gynlluniau trafndiaeth gael eu rhestru fel mater y mae'n rhaid i ACLlau roi sylw iddo wrth ddatblygu eu CDLI. Caiff yr un dull gweithredu ei fabwysiadu ar gyfer CDSau, ac mae adran 5, 60l(6)(f) o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn rhoi'r pŵer i wneud rheoliadau er mwyn cyflawni hyn mewn ffordd gymesur ac ymatebol.

Argymhelliad 14 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog gadarnhau y bydd y rheoliadau ynglŷn â Chynlluniau Datblygu Strategol yn cynnwys gofyniad bod rhaid i'r cynlluniau hynny roi sylw i'r Cynlluniau Llesiant Lleol perthnasol.

Rwy'n bwriadu defnyddio rheoliadau i sicrhau bod y cynlluniau lles lleol yn faterion ychwanegol penodol y mae'n rhaid eu hystyried yn ystod y broses o lunio CDSau. Mae Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) yn diwygio Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 er mwyn sicrhau bod CDLIau yn ystyried cynlluniau lles lleol.

Argymhelliad 15 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog adael y Bil fel y mae wedi'i ddrafftio o ran y Parciau Cenedlaethol ac y dylai ailystyried ei fwrriad i gyflwyno gwelliannau i roi'r pŵer i Weinidogion Cymru i greu Byrddau Cydgyllunio a allai gynnwys rhan neu'r cyfan o Barc Cenedlaethol yn y dyfodol.

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor am yr awgrym hwn. Rwyf wrthi'n ystyried yr argymhelliad hwn.

Argymhelliad 16 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog ystyried a ddylid cynnwys gofyniad yn y Bil bod rhaid cynnal Asesiadau o'r Effaith ar Iechyd adeg y cynllun datblygu ac yn achos rhai mathau o gais cynllunio. Dylid diwygio polisi a chanllawiau cysylltiedig er mwyn sicrhau y caiff effeithiau gwaith datblygu ar iechyd eu hystyried yn briodol.

Mae Rheoliadau'r Asesiad Amgylcheddol Strategol eisoes yn ei gwneud yn ofynnol i effeithiau ar iechyd gael eu hystyried yn fanwl wrth lunio pob cynllun a strategaeth. Ar hyn o bryd mae'n gymwys i CDLIau a byddai hefyd yn gymwys i'r CDSau a'r FfDC

arfaethedig. Felly, byddai llunio Asesiad o'r Effaith ar Iechyd annibynnol yn arwain at ddyblygu diangen.

Mae'r Asesiad Amgylcheddol Strategol, sy'n rhan o'r Arfarniad o Gynaliadwyedd, yn rhan o'r sail dystiolaeth sy'n cyfiawnhau'r cynllun ac yn dangos ei gadernid.

Rydym yn gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys cydweithwyr yn y sector iechyd a Chymdeithas Feddygol Prydain, er mwyn sicrhau y gellir cyflawni amcanion asesiadau o'r effaith ar iechyd heb droi at ddeddfwriaeth sylfaenol.

Bydd y Gyfarwyddeb Asesu Effaith Amgylcheddol Ewropeaidd newydd yn golygu bod mwy o bwyslais ar ystyriaethau iechyd fel rhan o'r Asesiadau Amgylcheddol i ategu ceisiadau ar gyfer gwaith datblygu y mae angen cynnal Asesiad Effaith Amgylcheddol ar ei gyfer. Felly, caiff asesu iechyd ei ymgorffori ym mhroses yr Asesiad Effaith Amgylcheddol pan gaiff y Gyfarwyddeb newydd ei throsi.

Argymhelliad 18 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i alluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i benderfynu ar ei weithdrefn ei hun ynglŷn ag ystyried y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol drafft ac, fel rhan o'r gwelliannau hyn, y dylai'r Gweinidog ddileu unrhyw gyfyngiad ar ystyriaethau'r Cynulliad ar y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol, yn enwedig y cyfnod ystyried o 60 diwrnod a bennir yn adran 2 o'r Bil.

Nid yw'r Bil yn nodi'n fanwl sut y dylai'r Cynulliad graffu ar y FfDC, heblaw am bennu'r cyfnod o amser. Mater i'r Cynulliad yw penderfynu, er enghraifft, p'un a fyddai cymorth gan arbenigwr ym maes cynllunio yn fanteisiol i'w drafodaethau. Gall y Cynulliad benderfynu ar yr union ddull craffu.

Ystyriir bod angen cyfnod penodol er mwyn sicrhau bod y Cynulliad yn cwblhau ei ystyriaeth o'r FfDC a'i fod yn gwneud hynny o fewn cyfnod rhesymol. Y cyfnod presennol yw 60 diwrnod, sy'n dechrau ar y diwrnod y cyflwynir y drafft gerbron y Cynulliad, ac mae'n diystyru unrhyw adeg pan fydd y Cynulliad wedi'i ddiddymu neu ar gau am fwy na phedwar diwrnod. Fel y dywedais wrth y Pwyllgor, rwy'n fodlon ystyried cyfnod gwahanol ond rwyf o'r farn bod angen cyfnod penodol.

Argymhelliad 19 - Rydym yn argymhell bod rhaid i'r Gweinidog ddiwygio'r Bil i'w gwneud yn ofynnol i'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol gael ei gymeradwyo gan y Cynulliad.

Rwy'n dal i gredu bod y broses a nodir yn y Bil yn sicrhau y bydd y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol yn destun craffu trylwyr gan y Cynulliad, ond ei fod yn galluogi Gweinidogion Cymru i adlewyrchu a llywio'r FfDC yn unol â pholisïau a blaenoriaethau'r Llywodraeth.

Argymhelliad 22 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil er mwyn gwella'r trefniadau cyn ymgeisio sy'n gymwys i geisiadau am Ddatblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol (DAC) ac amlinellu'r trefniadau hyn yr wyneb y Bil.

Yn fy marn i, nid yw'n briodol cynnwys y trefniadau cyn ymgeisio ar gyfer Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol ar wyneb y Bil. Materion gweithdrefnol manwl yw'r rhain, nad ymgynghorwyd arnynt ac y mae'n fwy priodol eu cynnwys mewn is-ddeddfwriaeth. Byddai nodi'r gweithdrefnau hyn mewn deddfwriaeth sylfaenol yn anghyson â threfniadau ar gyfer y broses cyn ymgeisio ar gyfer ceisiadau sylweddol.

Rwy'n bwriadu rhagnodi mewn is-ddeddfwriaeth well trefniadau cyn ymgeisio ar gyfer DAC a fydd yn destun ymgynghoriad.

Cafodd y Pwyllgor dystiolaeth gan randdeiliaid, gan gynnwys Energy UK, fod angen i'r prosesau hyn fod yn ymatebol er mwyn darparu ar gyfer newidiadau i'r broses o roi cydsyniad ar gyfer DAC neu ei chysoni â newidiadau i'r broses ymgynghori ar gyfer ceisiadau rheolaidd.

Argymhelliad 23 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil er mwyn trefnu bod y rheoliadau a fydd yn nodi pa categorïau o ddatblygiad a ddylai ddod o dan y weithdrefn cyn ymgeisio yn cael eu hystyried o dan y weithdrefn penderfyniad cadarnhaol.

Nid wyf yn cytuno y dylai'r ddarpariaeth hon fod yn gymwys i'r weithdrefn gadarnhaol, am fy mod o'r farn bod y weithdrefn negyddol yn briodol, am mai mater technegol manwl ydyw a all newid o bryd i'w gilydd. Caiff y defnydd o'r darpariaethau hyn ei lywio drwy ymgynghori ac ymgysylltu â rhanddeiliaid. Bydd lefel yr ymgysylltu a'r ymgynghori yn sicrhau y bydd y broses yn un dryloyw ac y bydd pawb yn gallu cyflwyno sylwadau arni. Daeth ymgynghoriad ar yr agweddau manwl ar y weithdrefn ymgynghori cyn ymgeisio i ben yn ddiweddar.

Argymhelliad 24 - Yn amodol ar unrhyw faterion ynglŷn â chymhwysedd deddfwriaethol, rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog ystyried gwneud ymgymeryddwyr dŵr yn ymgynghoreion statudol. Gofynnwn i'r Gweinidog adrodd yn ôl inni ar ei ystyriaethau ar y mater hwn erbyn diwedd mis Mawrth 2015.

Rwyf wedi gofyn i swyddogion drefnu bod gwaith wedi'i raglennu sydd eisoes yn mynd rhagddo yn cael ei gwblhau ynghynt er mwyn gwneud Cwmnïau Dŵr a Charthffosiaeth yn Ymgynghoreion Statudol, ar y sail y gellir dod i gytundeb rhyngddynt ynglŷn â'r math o geisiadau a maint y ceisiadau yr ymgynghorir â hwy arnynt. Bydd angen iddynt ddarparu ymatebion o sylwedd o fewn cyfnod penodol ar gyfer prosesau cyn ymgeisio a cheisiadau cynlluniau. Byddaf yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor erbyn diwedd mis Mawrth 2015 ar hynt y mater hwn.

Argymhelliad 25 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog ddiwygio'r Bil i gynnwys diffiniad o Ddatblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol ar wyneb y Bil, gyda darpariaeth a fyddai'n caniatáu i'r diffiniad hwnnw gael ei ddiwygio o dan y weithdrefn penderfyniad cadarnhaol.

Diben rhagnodi'r trothwyon ar gyfer DAC mewn is-ddeddfwriaeth yw sicrhau y gall y broses ymateb yn gyflym i amgylchiadau sy'n newid, megis pan ddaw rhagor o bwerau datganoledig mewn perthynas â chydsyniadau ynni neu gydsyniadau cynllunio arall i Gymru neu wrth i dechnolegau newydd a chategoriâu newydd o waith datblygu gael eu cyflwyno dros amser. Byddaf yn cyhoeddi ymgynghoriad pellach er mwyn nodi'r hyn a ddylai fod yn gyfystyr â DAC cyn i'r rhain gael eu diffinio mewn is-ddeddfwriaeth.

Yn fy marn i, gallai cynnwys y diffiniadau gwreiddiol a newidiadau dilynol mewn deddfwriaeth ar wahân beri dryswch. Mae'r cynnig yn y Bil yn cadw'r meini prawf a'r trothwyon mewn un lle ac yn rhoi mwy o eglurder.

Argymhelliad 26 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog nodi sut mae'n bwriadu penderfynu ar gynlluniau ynni uwchlaw 50MW yng Nghymru os ceir rhagor o ddatganoli. Wrth iddo fynd i'r afael â'r argymhelliad hwn, rydym yn gofyn i'r Gweinidog fod yn eglur a fydd proses y Gorchymyn Caniatâd Datblygu NSIPS yn cael ei dyblygu yng Nghymru; a fydd y cynlluniau ehangach hyn yn cael eu cynnwys ym mhroses Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol; neu a fydd rhyw broses arall yn gymwys.

Mae prosiectau ynni sy'n fwy na 50MW yn rhan o gylch gwaith Gweinidog yr Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth. Rwyf wedi trosglwyddo eich sylwadau i'm cydweithiwr fel y Gweinidog sy'n gyfrifol am y portffolio. Serch hynny, bydd y system arfaethedig ar gyfer DAC yn gallu ymdrin â phrosiectau ynni ar y tir sy'n fwy na 50MW, pe bai angen cael caniatâd cynllunio ar eu cyfer.

Argymhelliad 27 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog gymryd camau i'w gwneud yn glir y gallai adran 18 o'r Bil gael ei defnyddio i roi pŵer i Weinidogion Cymru i benderfynu ar ddatblygiadau sy'n gysylltiedig â Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol yn ogystal â chydsyniadau eilaidd/atodol.

Mae fy natganiad o fwriad y polisi yn nodi'n glir y bydd y cynigion ar gyfer cydsyniadau eilaidd yn gallu ymdrin â chaniatadau cynllunio (datblygu cysylltiedig) sy'n gysylltiedig â phrosiect DAC a detholiad o gydsyniadau eilaidd allweddol eraill. Rwy'n atgynhyrchu'r datganiad yma er hwylustod:

Nodwyd sawl math o ganiatâd eilaidd, a all fod yn briodol i ategu cais am DAC. Mae'r adran hon yn caniatáu i'r caniatadau hynny gael eu rhagnodi mewn is-ddeddfwriaeth, yn ddarostyngedig i'r amodau yn is-adran 62H(3).

Mae'r rhai sy'n debygol o gael eu rhagnodi gan reoliadau i ddechrau fel a ganlyn:

- *Rheoli gwaith sy'n effeithio ar henebion cofrestredig, rhoi caniatâd henebion cofrestredig (Deddf Henebion a Mannau Archeolegol 1979 (a.2));*
- *Gwaith ar dir comin (Deddf Tiroedd Comin 2006 (a.38));*
- *Cyfnwid tir comin (Deddf Tiroedd Comin 2006 (a.16 ac a.17));*
- *Cyfyngu ar osod rheiliau, trawstiau ac ati dros briffordd (caniatâd) (Deddf Priffyrdd 1980 (a.178));*
- *Ceisiadau am ganiatâd sylweddau peryglus; ceisiadau am ganiatâd heb fod amodau ynghlwm wrth ganiatâd blaenorol a chais i barhau â chaniatâd ar newid rheolaeth tir (Deddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990 (a.4, a.13 ac a.17));*
- *Rheoli gwaith dymchwel mewn ardaloedd cadwraeth ac awdurdodi gwaith, caniatâd adeilad rhestredig Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 (a.8 a 74);*
- *Gofyniad am ganiatâd cynllunio a rhoi caniatâd cynllunio (Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (a.57 ac a.58)); **[datblygu cysylltiedig]***
- *GPC i gaffael tir i'w ddatblygu (Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (a.226));*
- *Cau neu wyro priffordd (Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (a.247));*
- *Priffyrdd yn croesi llwybr priffordd newydd arfaethedig neu'n mynd i mewn iddo, ac ati. (Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (a.248));*
- *Diddymu hawliau tramwy dros dir a gedwir at ddibenion cynllunio (Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (a.251));*
- *Caffael tir mewn perthynas â phriffyrdd (Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (a.254));*
- *Gorchymyn - llwybrau troed, llwybrau cefylau neu gilffyrdd cyfyngedig y mae datblygiad yn effeithio arnynt (Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (a.257)).*

Gall rheoliadau ychwanegol ychwanegu, diwygio neu ddileu cydsyniad o'r rhestr hon.

Argymhelliad 29 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog egluro a yw'n bwriadu cymryd cyfrifoldeb dros roi trwyddedau amgylcheddol ar gyfer ceisiadau penodol am Ddatblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol ac, os ydy, y dylai gyflwyno gwelliannau i'r Bil i'w gwneud yn ofynnol i gydsyniad Cyfoeth Naturiol Cymru gael ei roi cyn y caiff Gweinidogion Cymru wneud penderfyniad ynghylch rhoi trwyddedau amgylcheddol ochr yn ochr â phroses Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol.

Ymgynghorir ar y cynigion ar gyfer yr hyn y dylid ei gynnwys fel cydsyniad eilaidd a chânt eu cynnwys mewn is-ddeddfwriaeth (rwyf wedi cytuno i ystyried gwelliant i'r Bil er mwyn gwneud hyn yn destun gweithdrefn gadarnhaol). Caiff y broses o roi cydsyniad ar gyfer DAC a chysyniadau eilaidd ei nodi mewn is-ddeddfwriaeth hefyd a bydd yn destun ymgynghoriad.

Ystyrir p'un a ddylid cynnwys trwyddedau amgylcheddol ai peidio fel rhan o'r ymgynghoriad hwnnw.

Argymhelliad 31 - Rydym yn argymhell y dylai'r rheoliadau ar gyfer cynllun dirprwyo cenedlaethol, pan gyflwynir nhw, ddilyn y model a gynigwyd gan ymchwil Llywodraeth Cymru ei hun – hynny yw, cynllun cenedlaethol ac iddo rywfaint o hyblygrwydd lleol, a phob cynllun lleol i'w gymeradwyo gan Weinidogion Cymru o hyd.

Awgrymodd nifer o ymatebion i'r ymgynghoriad diweddar fod angen rhywfaint o hyblygrwydd lleol o fewn y system ddirprwyo genedlaethol.

Rwyf wedi gofyn i'm swyddogion ymgysylltu ymhellach â rhanddeiliaid er mwyn nodi mesurau addas sy'n sicrhau rhywfaint o gysondeb, tra'n parhau i ymateb i amgylchiadau lleol. Er gwaethaf y camau gweithredu hyn, mae proses gymeradwyo ar gyfer cynlluniau dirprwyo awdurdodau lleol yn ychwanegu at gymhlethdod y system gynllunio. Mae'n codi materion sy'n ymwneud â sut y câi cynlluniau eu hasesu a'r meini prawf y dylid eu defnyddio yn yr asesiad hwnnw. Byddai angen cyhoeddi'r meini prawf ar gyfer ystyried cynllun a byddai hyn i bob pwrpas yn 'gynllun dirprwyo' ynddo'i hun. Felly, rwy'n bwriadu ystyried ymhellach sut y gellir ymgorffori hyblygrwydd lleol yn y cynigion dirprwyo ond nid wyf yn bwriadu ystyried un o brosesau cymeradwyo ffurfiol y Llywodraeth.

Argymhelliad 32 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog ddiwygio Memorandwm Esboniadol y Bil er mwyn esbonio'n glir y mathau o benderfyniadau sydd i'w dirprwyo i swyddogion yn defnyddio'r pwerau yn Adran 37 o'r Bil.

Mewn ymateb i'ch argymhelliad, caiff y Memorandwm Esboniadol ei ddiweddar cyn Cyfnod 3 er mwyn rhoi mwy o eglurder o ran sut rwyf yn bwriadu defnyddio'r pwerau arfaethedig yn adran 37. At hynny, atodir rhestr o'r mathau o geisiadau sydd i'w rhagnodi mewn rheoliadau ac, felly, eu cynnwys yn y cynllun dirprwyo cenedlaethol yn Atodiad A.

Fel y nodais uchod, bydd swyddogion yn ymgysylltu â rhanddeiliaid er mwyn nodi nodweddion penodol ceisiadau megis maint y datblygiad a fydd yn gorfod bodloni gofynion dirprwyo.

Ni fydd rheoliadau yn rhagnodi sut mae'r Awdurdod Cynllunio Lleol yn gwneud penderfyniadau ynghylch ei swyddogaethau eraill (megis cyflawni amodau cynllunio, gorfodi, Gorchmynion Cadw Coed ac ati). Bydd ACLlau yn parhau i wneud eu trefniadau eu hunain fel y gwnânt ar hyn o bryd, o ran dirprwyo'r swyddogaethau eraill hyn.

Argymhelliad 33 - Rydym yn argymell y dylai'r rheoliadau ynglŷn â chynllun dirprwyo cenedlaethol, pan gyflwynir nhw, ei gwneud yn ofynnol i gais cynllunio gael ei gyfeirio at bwyllgor pan fydd cyngor tref neu gymuned lleol yn gwrthwynebu cais.

Daeth ymgynghoriad ar gynigion dirprwyo i ben yn ddiweddar ac mae amrywiaeth eang o randdeiliaid wedi ymateb. Rwyf wedi gofyn i'm swyddogion ymgysylltu ymhellach â'r rhanddeiliaid hyn er mwyn cyhoeddi ymgynghoriad ychwanegol yn yr hydref i lywio'r cynigion sydd i'w rhagnodi mewn rheoliadau.

Felly, byddai'n rhy gynnar i dderbyn argymhelliad mor fanwl ar yr adeg hon. Fodd bynnag, ceisir barn rhanddeiliaid ar fanteision ac effaith ymarferol cynnwys eithriad sy'n ymwneud â gwrthwynebiadau gan gynghorau cymuned a thref.

Argymhelliad 36 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i adran 42 o'r Bil i adlewyrchu cynnig Cymdeithas y Cyfreithwyr, ond dylai hyn gynnwys gofyniad bod rhaid i gais diwygiedig gael ei ddychwelyd i'r Awdurdod Cynllunio Lleol at ddibenion ymgynghori eto.

Nid wyf yn derbyn yr argymhelliad hwn am y byddai hyn yn groes i'r ddarpariaeth yn y Bil y bwriedir iddi annog cydberthnasau gwaith gwell a thrafodaethau mwy cynhyrchiol rhwng ymgeiswyr ac awdurdodau cynllunio lleol a hyrwyddo tegwch yn y broses apelio i bob parti.

Ceir disgwyliad y dylai'r awdurdod cynllunio lleol fod wedi ystyried unrhyw welliannau posibl gyda'r ymgeisydd a allai fod wedi gwneud y cais yn dderbyniol cyn i benderfyniad i'w wrthod gael ei wneud. Ar ôl hynny, dim ond fel cam olaf y dylid gwneud apêl ar ôl i'r broses honno gael ei dilyn ac, ar ôl i apêl gael ei gwneud, gall y gymuned ddisgwyl i benderfyniad gael ei gyhoeddi o fewn terfyn amser penodol. Bydd yr argymhelliad hwn yn golygu bod llai o sicrwydd y bydd hyn yn digwydd.

At hynny, gallai'r broses hon gael ei defnyddio sawl gwaith gan ymgeisydd, a fyddai'n arwain at anghysondeb o ran y modd yr ymdrinnir â cheisiadau ac apelau ac yn creu ansicrwydd a dryswch i drydydd partïon a'r gymuned yn gyffredinol; gan greu, i bob pwrpas, ddrws tro ar gyfer y cais.

Argymhelliad 37 - Rydym yn argymell y dylai Cylchlythyr 23/93 'Dyfarnu costau mewn trafodion cynllunio a thrafodion eraill (gan gynnwys Gorchymyn Prynu Gorfodol)' gael ei ddiweddarw cyn i adran 44 gychwyn i adlewyrchu'r newidiadau sydd wedi'u gwneud gan y Bil hwn ym mhroses adennill costau mewn apelau.

Rwy'n bwriadu diweddarw Cylchlythyr 23/93 cyn i ddarpariaethau newydd ynglŷn â chostau gael eu cyflwyno.

Argymhelliad 38 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i adran 45 o'r Bil er mwyn gosod terfynau amser gofynnol ar gyfer ymateb i geisiadau am wybodaeth yn sgil apelau, galw ceisiadau i mewn a cheisiadau uniongyrchol.

Byddwn yn dadlau bod terfynau amser ar gyfer ceisiadau am wybodaeth yn fater gweithdrefnol manwl a'i bod yn fwy priodol eu rhagnodi mewn is-ddeddfwriaeth yn hytrach nag ar wyneb y Bil. Mae'r pwerau yn fwy priodol mewn is-ddeddfwriaeth am fod angen iddynt ganiatáu terfynau amser gwahanol sy'n cyd-fynd â chymhlethdodau gwahanol apelau a cheisiadau.

At hynny, nid yw'r argymhelliad hwn yn hyrwyddo gwneud penderfyniadau amserol am y byddai terfyn amser gofynnol ar gyfer darparu gwybodaeth ychwanegol ar gyfer apelau, ceisiadau a alwyd i mewn neu geisiadau uniongyrchol yn golygu, yn ymarferol, y byddai'n rhaid i ymgeisydd sy'n meddu ar yr holl wybodaeth berthnasol ohirio darparu'r wybodaeth hon tan ar ôl i'r cyfnod lleiaf o amser ddod i ben.

Argymhelliad 41 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil i ddileu adran 47 sef darpariaethau a fyddai'n lleihau'r cyfnod amser ar gyfer cyflwyno cais am Faes Tref neu Bentref o ddwy flynedd i un.

Yn fy marn i, mae blwyddyn yn gyfnod teg i ddarparu ar gyfer cofrestru cais. Ar ôl i'r cais gael ei wneud mae rhagor o amser i baratoi a chasglu gwybodaeth sydd ei hangen i benderfynu ar y cais, sy'n broses ar wahân. Yn Atodiad B ceir esboniad o'r gweithdrefnau ar gyfer cofrestru cais am statws maes tref neu bentref a'r sail dystiolaeth ar gyfer y newid arfaethedig i'r cyfnod cofrestru.

Argymhelliad 42 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i ddileu adran 50 o'r Bil, sef darpariaethau a fyddai'n caniatáu i Weinidogion Cymru bennu ffioedd am geisiadau i ddiwygio cofrestrau tir comin a meysydd tref neu bentref.

Ceir darpariaeth eisoes yn adran 24 o Ddeddf Tiroedd Comin 2006 sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i ragnodi ffi a fydd yn daladwy i'r awdurdod y gwneir y cais i gofrestru Maes Tref a Phentref iddo. Mae'r cynnig yn Adran 50 mewn perthynas â ffioedd yn newid teg. Mae'n galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheoliadau yn nodi bod ffioedd hefyd yn daladwy i'r awdurdod penderfynu am gais i gofrestru Maes Tref a Phentref, os bydd yr awdurdod hwnnw yn wahanol i'r awdurdod cofrestru.

Diben cynnwys y ddarpariaeth hon yn y Bil yw fy ngalluogi i sicrhau bod y broses yn addas ar gyfer y dyfodol er mwyn darparu ar gyfer codi ffioedd os bydd amgylchiadau economaidd neu amgylchiadau eraill yn newid. Bydd hyn yn diogelu gwasanaethau ar gyfer y dyfodol.

Argymhellion gan Adroddiad Cyfnod 1 y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ar y Bil Cynllunio (Cymru)

Casgliad 1 - Byddai wedi bod yn ddefnyddiol, yn ein barn ni, pe byddai'r Memorandwm Esboniadol wedi amlinellu'n fanwl sut y mae'r Bil wedi ystyried materion hawliau dynol, o ystyried pa mor berthnasol ydyn nhw i faterion cynllunio.

Mae materion hawliau dynol o ran y Bil wedi'u hystyried fel rhan o'r cyngor cyfreithiol cyffredinol a roddwyd i Weinidogion. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod y cynigion a nodir yn y Bil yn cyd-fynd â Hawliau'r Confensiwn o gofio bod angen i weithgarwch cynllunio, yn ôl ei natur, gydbwysu hawliau'r unigolyn a buddiannau'r gymuned ehangach.

Casgliad 2 - Credwn y dylid rhoi mwy o fanylion ar wyneb y Bil, yn enwedig o ran materion o bolisi arwyddocaol.

Nid wyf wedi ymddiheuro am y ffaith bod y Bil hwn yn creu fframwaith; byddwn yn dadlau na ddylid condemnio deddfwriaeth fframwaith ym mhob achos, ceir achosion lle mae manylion y ddeddfwriaeth yn rhy gymhleth ac yn rhy hir i'w cynnwys mewn Deddf, neu am fod y manylion yn gorfod newid o hyd er mwyn adlewyrchu byd sy'n newid yn gyflym. O dan lawer o amgylchiadau bydd angen adolygu a diweddarau'r modd y caiff pwerau a nodir yn y Bil hwn eu harfer. Nid yw'r newidiadau hyn yn rhywbeth rwyf yn fodlon dyfalu yn ei gylch na cheisio, yn anghywir, ei ymgorffori mewn deddfwriaeth sylfaenol, a fyddai wedyn yn gofyn am ragor o ddeddfwriaeth sylfaenol er mwyn sicrhau y gallwn ni fel deddfwrfa gadw i fyny â'r byd go iawn.

Byddai rhagnodi manylion o'r fath ar wyneb y Bil, ar y gorau, yn ei gwneud yn ofynnol i ddiwygio deddfwriaeth sylfaenol yn aml ac, ar y gwaethaf, yn cwtogi ar oes y Bil ei hun. Felly, o dan yr amgylchiadau hyn, credaf yn gryf fod y cydbwysedd rhwng deddfwriaeth sylfaenol ac is-ddeddfwriaeth yn gymesur, yn ogystal â bod yn angenrheidiol.

Mae angen i Fil pwysig o'r math hwn greu fframwaith. Mae angen y Bil hwn er mwyn ymdrin â'r heriau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol sy'n ein hwynebu ar hyn o bryd. Bydd yr is-ddeddfwriaeth sy'n dilyn yn rhoi manylion ac, yn gywir ddigon, bydd yn destun craffu yn ei thro. Mewn ymateb i sylwadau a wnaed ynghylch y ffaith bod y Bil yn ddarn o ddeddfwriaeth fframwaith, mae'r Bil hwn naill ai'n creu fframwaith ar gyfer cyfreithiau am gynllunio yng Nghymru neu'n gweithio o fewn y fframwaith presennol. Dyma beth y dylai Bil o'r fath ei wneud.

Byddwn hefyd yn dadlau bod rhesymau da dros gael cymaint o ddarpariaethau sy'n dibynnu ar bwerau dirprwyedig. Y Bil hwn yw rhan gyntaf rhaglen ehangach i ddiwygio cyfreithiau Cynllunio yng Nghymru ac rydym yn defnyddio'r Bil hwn, fel ein cyfle cyntaf i ddefnyddio pwerau deddfwriaethol sylfaenol, i wneud newidiadau sylweddol i'r fframwaith deddfwriaethol presennol er mwyn sicrhau bod swyddogaethau cynllunio yng Nghymru yn gweithio gyda pholisi cynllunio datganoledig ac yn cyflawni ar gyfer pobl Cymru.

Argymhelliad 1 – Argymhellwn fod y Gweinidog yn cyflwyno gwelliant i'r Bil yn cymhwyso'r weithdrefn gadarnhaol at wneud rheoliadau o dan adran 60D(1) o Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004.

Mae'r pŵer hwn yn ei gwneud yn bosibl i ardal Cynllun Datblygu Strategol a Phanel cyfatebol gael eu sefydlu. Bydd y broses o'u sefydlu yn amodol ar waith gan yr awdurdod cyfrifol neu Weinidogion Cymru a bydd angen ymgynghori arni. Bydd y rheoliadau yn nodi'r manylion na allant fod yn hysbys cyn y broses hon, a fydd yn rhoi'r cyfrifoldeb democrataidd i'r ACLlau i arwain y broses.

Yr hyn sydd wedi'i gadw'n ôl ar gyfer is-ddeddfwriaeth yw materion technegol manwl sy'n ymwneud â niferoedd aelodau ac enw Panel Cynllunio Strategol a fydd yn wahanol gan ddibynnu ar amgylchiadau unigol pob panel. Ystyrir bod y weithdrefn negyddol yn briodol oherwydd bydd hyn yn gofyn am hyblygrwydd am ei bod yn bosibl y bydd angen newid ardal ddiffiniedig neu gyfansoddiad y Panel yn y dyfodol.

Argymhelliad 5 - Argymhellwn fod y Gweinidog yn egluro diben adran 20 yn ystod y ddadl Cyfnod 1 ar y Bil hwn, gan esbonio sut y bydd yn gweithredu yn ymarferol, gan gynnwys:

- **y meini prawf i'w defnyddio wrth benderfynu a yw awdurdod lleol yn tangyflawni;**
- **y mathau o ddatblygiadau y bydd yn gymwys iddynt;**
- **pa asesiad y mae wedi'i wneud ynghylch a fyddai darpariaeth debyg i'r un yn adran 62B o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref1990 yn briodol.**

Mae fy natganiad o fwriad y polisi yn rhoi'r rhan fwyaf o'r manylion a geisir mewn perthynas â'r meini prawf y dylid eu defnyddio wrth benderfynu a yw awdurdod lleol yn tanberfformio a'r mathau o ddatblygiadau y bydd yn gymwys iddynt. Rwy'n atgynhyrchu'r wybodaeth honno yma er hwylustod:

Mae'r meini prawf a roddir ar waith wrth asesu a phenderfynu a yw ACLI yn tanberfformio, ac felly a ddylai gael ei ddynodi gan Weinidogion Cymru at y diben hwnnw, yn debygol o ddeillio o'r dangosyddion a nodir yn y fframwaith perfformiad arfaethedig sy'n pennu beth sy'n gyfystyr ag ACLI da, a nodwyd yn y papur ymgynghori Cynllunio Cadarnhaol.

Maent yn debygol o ganolbwyntio ar berfformiad yr ACLI o ran effeithlonrwydd ac ansawdd penderfynu ar geisiadau cynllunio, a allai gael eu hasesu yn unol ag amserlen penderfynu ar ddatblygiadau mawr, a'r graddau y caiff penderfyniadau o'r fath eu gwrthdroi mewn apêl.

Gallai'r meini prawf i'w rhoi ar waith wrth asesu a phenderfynu a ddylid dirymu'r dynodiad gynnwys ystyried y canlynol:

- *gallu'r ACLI dynodedig i ymdrin yn effeithiol â cheisiadau am ddatblygiadau mawr yn y dyfodol;*
- *effeithiolrwydd yr ACLI dynodedig wrth ymdrin â'r ceisiadau mawr hynny a gyflwynwyd iddynt yn ystod y dynodiad;*
- *graddau'r gwelliant yn erbyn meysydd gwan a nodwyd yn yr asesiad cychwynnol o berfformiad;*
- *perfformiad yr ACLI dynodedig yn gweinyddu ceisiadau a gyflwynir yn uniongyrchol i Weinidogion Cymru benderfynu arnynt, e.e. ei berfformiad fel ymgynghorai ar geisiadau o'r fath, ac wrth gyflawni unrhyw gamau sy'n ofynnol gan Weinidogion Cymru er mwyn eu helpu i brosesu ac ystyried ceisiadau o'r fath.*

Disgwylir i'r math o ddatblygiad y bydd yr opsiwn i wneud ceisiadau uniongyrchol yn gymwys iddo yn gyfyngedig i ddatblygiad mawr, gan fod y mathau hyn o gynigion yn hybu twf economaidd ac yn cael yr effaith fwyaf ar gymunedau.

Mae'r diffiniad o ddatblygiad mawr yn debygol o fod yn debyg i'r hyn a geir yn erthygl 2(1) o Orchymyn 2012, a oedd yn rhan o'r hierarchaeth ddatblygu yr ymgynghorwyd arni yn y papur ymgynghori Cynllunio Cadarnhaol a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2013 ac sy'n cynnwys:

- *anhedd-dai o 10 uned neu fwy neu arwynebedd safle o 0.5 ha neu fwy;*
- *adeiladau ag arwynebedd llawr arfaethedig o 1,000 metr sgwâr neu fwy;*
- *datblygiad ar safle o 1 hectar neu fwy.*

Mae'r Bil yn nodi bod 'cais cymwys' yn cynnwys ceisiadau llawn, amlinellol a materion a gadwyd yn ôl.

Nid yw'n cynnwys y gallu i geisiadau sy'n dod o dan Adran 73 o Ddeddf 1990 (ceisiadau i amrywio neu ddileu amodau) gael eu trin fel 'cais cymwys', oni nodir fel arall mewn rheoliadau.

Mae ceisiadau i adnewyddu caniatâd cynllunio ar gyfer datblygiad mawr yn ymdrin ag egwyddor datblygu. Felly cynigir, drwy reoliadau, y dylai ceisiadau adnewyddu gael eu hystyried yn geisiadau 'cymwys'.

Bydd mathau eraill o geisiadau sy'n dod o dan Adran 73 o Ddeddf 1990, fel amrywio neu ddileu amodau eraill a gwneud diwygiadau perthnasol i ganiatadau cynllunio, yn parhau i gael eu cyflwyno i'r ACLI am benderfyniad.

Byddwn yn gweithio gyda rhanddeiliaid er mwyn defnyddio dull graddol, parhaus o bennu targedau. Mae cyhoeddi'r meini prawf yn cefnogi'r dull gweithredu hyblyg hwn yn hytrach na dilyn adran 62B.

Argymhelliad 8 - Argymhellwn y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i gymhwyso'r weithdrefn negyddol i orchmynion a wneir yn unol ag adran 54(5)(b)(ii) o'r Bil.

Mae'n un o egwyddorion hirsefydlog y gyfraith nad yw gorchmynion cychwyn yn ddarostyngedig i unrhyw weithdrefn. Y rheswm am hyn yw bod y ddeddfwrfa eisoes wedi ystyried ac wedi cymeradwyo'r darpariaethau perthnasol a bod y gorchmyn cychwyn yn gweithredu bwriad y ddeddfwriaeth. Yn fy marn i, ni fyddai angen craffu ymhellach ar ddarpariaethau a fu'n destun craffu manwl o'r fath yn ddiweddar.

Mae'r darpariaethau trosiannol, darfodol ac arbed yn deillio o orchmynion cychwyn a bwriedir iddynt sicrhau proses bontio ddiraffferth a theg rhwng yr 'hen' gyfraith a'r gyfraith 'newydd'. Bydd hyn yn arbennig o berthnasol i faterion cynllunio oherwydd bydd llawer o geisiadau yn fyw ac yn mynd drwy'r broses gwneud penderfyniadau o dan yr 'hen' gyfraith pan ddaw'r gyfraith 'newydd' i rym. Heb ddefnyddio darpariaethau trosiannol ac arbed, byddai'r ceisiadau hyn yn ddarostyngedig i'r gyfraith 'newydd' pan fyddant eisoes wedi dechrau proses sy'n defnyddio'r 'hen' gyfraith. Byddai hyn yn annheg a gallai arwain at gryn dipyn o gostau ychwanegol ac oedi, gyda rhai ymgeiswyr i bob pwrpas yn gorfod dechrau'r broses unwaith eto.

Rwy'n fodlon diwygio'r Memorandwm Esboniadol cyn Cyfnod 3 er mwyn rhoi mwy o fanylion am sut mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu defnyddio'r darpariaethau trosiannol, darfodol ac arbed a fydd yn deillio o orchmynion cychwyn a wneir mewn cysylltiad ag un o ddarpariaethau'r Bil hwn yn dod i rym.

Argymhelliad 9 - Argymhellwn fod y Gweinidog yn cadarnhau'n bendant yn ystod y ddatl Cyfnod 1 nad oes angen cydsyniad y Frenhines na'r Tywysog mewn perthynas â'r Bil, a'i fod, wrth wneud hynny, yn nodi'r rhesymau am ei farn, gan ystyried y safbwyntiau a fynegir gennym ym mharagraffau 130 i 134 o'r adroddiad hwn.

Fel y nodwyd yn ystod y ddatl ar yr Egwyddorion Cyffredinol rwyf wedi cyfarwyddo fy swyddogion i ysgrifennu at Ei Mawrhydi, y Frenhines er mwyn ceisio cydsyniad penodol mewn perthynas â'r Bil. Ysgrifennodd y Prif Weinidog at Ei Mawrhydi, y Frenhines ar 25 Chwefror 2015. Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cynulliad cyn diwedd trafodion Cyfnod 3 fel sy'n ofynnol gan Reol Sefydlog 26.67.

Rwyf hefyd wedi cyflwyno nifer o welliannau gan y Llywodraeth, y mae rhai ohonynt yn ymwneud yn uniongyrchol ag argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor a hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn i nodi'r rhain isod:

Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd

Argymhelliad 6 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'w gwneud yn ofynnol i'r rhai sy'n paratoi cynlluniau gynnal asesiad o effaith cynlluniau datblygu ar y Gymraeg wrth iddyn nhw baratoi Cynlluniau Datblygu Lleol, Cynlluniau Datblygu Strategol a'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol. O ran Cynlluniau Lleoedd, dylai asesiad iaith fod yn rhan o arfarniad cynaliadwyedd cyffredinol. Ar gyfer Cynlluniau Lleoedd, dylai asesiad iaith fod yn rhan o arfarniad cyffredinol o gynaliadwyedd.

Rwyf wedi cyflwyno gwelliant gan y Llywodraeth (rhifau gwelliannau 1 i 3) i Adran 60-62 o Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004, sy'n gwneud y Gymraeg yn elfen orfodol o'r arfarniad o gynaliadwyedd wrth ddatblygu'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol ac ar bob lefel o'r broses o lunio cynllun.

Argymhelliad 21 - Rydym yn argymhell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil i ddileu hawliau pleidleisio aelodau anetholedig o Baneli Cynllunio Strategol.

Rwyf wedi cyflwyno gwelliant gan y Llywodraeth (rhifau gwelliannau 7 i 9) er mwyn dileu'r hawliau pleidleisio ar gyfer aelodau anetholedig y Paneli Cynllunio Strategol. At hyn, rwyf wedi cyflwyno gwelliannau gan y Llywodraeth (rhifau gwelliannau 5 a 6) er mwyn dileu'r gofyniad i aelodau a etholwyd yn lleol ddewis yr aelodau anetholedig o restr a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru. Bydd hyn yn galluogi aelodau a etholwyd yn lleol i ddewis aelodau enwebedig ar sail anghenion ac amgylchiadau lleol.

Argymhelliad 40 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno'r gwelliannau i Atodlen 6 (Meysydd tref a phentref: Atodlen 1B newydd i Ddeddf Tir Comin 2006) o'r Bil er mwyn dileu digwyddiadau sbarduno, yn unol â'r amlinelliad yn ei lythyr at y Cadeirydd ar 7 Ionawr 2015 a hynny ar y cyfle cyntaf.

Rwyf wedi cyflwyno gwelliant gan y Llywodraeth (rhifau gwelliannau 19 i 22) er mwyn cyfyngu ar yr hawl i gofrestru tir fel maes tref neu bentref dim ond pan fydd penderfyniad cynllunio wedi'i wneud.

At hynny, rwyf wedi gofyn i'm swyddogion ystyried gwelliannau mewn perthynas â'r argymhellion canlynol, ac os cânt eu cymeradwyo, rwy'n bwriadu cyflwyno'r gwelliannau hyn cyn gynted â phosibl yn ystod Cyfnod 2 (oni nodir fel arall):

Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd

Argymhelliad 13 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil i'w gysylltu â Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Dylai'r gwelliannau hyn gynnwys cysylltiad ffurfiol rhwng y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol a'r nodau llesiant.

Rwyf wedi ymrwymo i wneud cysylltiad ffurfiol rhwng y Bil Cynllunio a Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Rwy'n bwriadu gwneud cysylltiad ffurfiol â'r nodau Llesiant a'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol ar wyneb y Bil Cynllunio. Mae fy swyddogion yn cydweithio er mwyn cyflawni hyn yn ystod Cyfnod 3 y Bil Cynllunio oherwydd bydd hyn yn golygu bod y Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi ystyried Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yng Nghyfnod 3 a bydd hyn yn sicrhau bod y Bil Cynllunio yn cyfeirio ato'n gywir.

Argymhelliad 17 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i bennu hyd y cyfnod ymgynghori ynglŷn â'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol drafft ar wyneb y Bil. Rydym yn argymell y dylai'r cyfnod hwnnw fod yn hirach na 12 wythnos.

Rwy'n cytuno â'r Pwyllgor y byddai'n ddefnyddiol nodi cyfnod statudol ar gyfer yr ymgynghoriad ffurfiol ar gyfer y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol. Rwyf wedi gofyn i'm swyddogion lunio gwelliant i'w gyflwyno yn ystod Cyfnod 2.

Fodd bynnag, rwyf o'r farn bod terfyn amser o 12 wythnos ar gyfer ymgynghoriad yn briodol; am mai hwn yw'r cyfnod ymgynghori statudol ac am nad hwn fyddai'r unig ymgynghoriad ac ymarfer ymgysylltu a gynhelid wrth lunio'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol. Ar hyn o bryd, mae gan broses y Cynllun Datblygu Lleol gyfnod ymgynghori statudol o chwe wythnos ond, mewn gwirionedd, mae'r gweithgarwch ymgysylltu cyn cynghori yn cymryd llawer mwy o amser.

Fel sy'n digwydd wrth ddatblygu Cynlluniau Datblygu Lleol, cynhelir cyfres o ddigwyddiadau ymgynghori ac ymgysylltu er mwyn llywio'r gwaith o ddatblygu'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol. Rhoddir manylion y digwyddiadau hyn gan gynnwys sut a phryd y cânt eu cynnal yn y datganiad o gyfranogiad y cyhoedd. Bydd y digwyddiadau ymgynghori ac ymgysylltu yn cynnwys amrywiaeth o ddulliau gweithredu gwahanol gan ddibynnu ar y gynulleidfa a'r cam yn natblygiad y cynllun ond gallai gynnwys sioeau teithiol, holiaduron ac ati.

Bydd y digwyddiadau hyn yn helpu i lywio'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol drafft yr ymgynghorid arno'n ffurfiol dros y cyfnod statudol o 12 wythnos. Bydd y datganiad o gyfranogiad y cyhoedd hefyd yn nodi sut y cynhelir yr ymgynghoriad a bydd yn nodi amserlen bendant ar gyfer llunio'r cynllun er mwyn rhybuddio pob rhanddeiliad ymlaen llaw o ddyddiadau ymgysylltu allweddol, gan sicrhau y byddant yn barod i ymgysylltu ar yr adeg briodol.

Gellid defnyddio amrywiaeth o dechnegau ymgysylltu er mwyn sicrhau bod pawb sydd am gymryd rhan yn cael cyfle i gyfrannu at y gwaith o lunio'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol. Gall y math o ddull ymgysylltu a ddefnyddir amrywio yn ôl y gynulleidfa darged megis aelodau o'r cyhoedd, diwydiant datblygu, grwpiau amgylcheddol ac ati, adeg llunio'r cynllun a'r rhan o'r cynllun sy'n cael ei llunio h.y. dynodi neu bolisi cyffredinol. Gallai hyn gynnwys:

- Arddangosfeydd a Sioeau Teithiol
- Gwefan;
- Lansiad gan y Gweinidog;
- Cyfryngau Cymdeithasol;
- Hysbysebion yn y wasg

Gallai gweithgarwch ymgysylltu penodol â Rhanddeiliaid gynnwys:

- Gohebiaeth uniongyrchol;
- Cyfarfodydd a gweithdai wedi'u targedu at randdeiliaid

Gallai gweithgarwch ymgysylltu penodol ag aelodau o'r cyhoedd gynnwys:

- Sicrhau bod dogfennau a'r wefan yn defnyddio iaith glir;
- Sicrhau bod dogfennau yn ddwyieithog;
- Dull mwy anffurfiol o wneud sylwadau megis cyfryngau cymdeithasol, ffurflen ymateb yn seiliedig ar fapiau;
- Sicrhau y caiff gwybodaeth allweddol ei chyflwyno mewn fformat hawdd ei ddefnyddio;
- Holi ac Ateb ar-lein gyda'r Gweinidog;
- Sioeau Teithiol mewn ardaloedd penodol o newid.

Gallai'r dulliau gweithredu hyn fod yn gydgyfnewidiol ar gyfer grwpiau gwahanol ond maent yn nodi'n fras y mathau o dechnegau ymgysylltu sydd ar gael i lywio'r gwaith o lunio'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol.

Argymhelliad 20 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil i bennu dros ba gyfnod y mae'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol i fod yn effeithiol.

Yn unol â chynlluniau eraill, rwyf o'r farn y byddai'n gyson i'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol bennu'r cyfnod y bydd yn effeithiol. Rwyf wedi gofyn i'm swyddogion ystyried gwelliant gan y Llywodraeth i'r Bil Cynllunio (Cymru) er mwyn sicrhau bod cyfnod a dyddiad gorffen Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC) i Gymru yn cael eu nodi.

Argymhelliad 28 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil er mwyn cynnwys rhestr o'r cydsyniadau eilaidd a allai gael eu penderfynu'n uniongyrchol gan Weinidogion Cymru wrth ochr cais am Ddatblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol ar wyneb y Bil, gyda phŵer i ddiwygio'r rhestr drwy benderfyniad cadarnhaol. Os nad yw'r Gweinidog yn awyddus i wneud gwelliant o'r fath, rydym yn credu y dylai gyflwyno gwelliannau i sicrhau y dylai unrhyw orchymyn a wneir er mwyn diffinio'r mathau hyn o gydsyniad ddod o dan y weithdrefn gadarnhaol.

Rwy'n ddiolchgar i'r Pwyllgor am gynnig opsiwn o ran cymhwyso'r argymhelliad hwn. Rwyf o'r farn na fyddai'n briodol nodi'r rhestr o gydsyniadau eilaidd y gellid penderfynu arnynt mewn cysylltiad â cheisiadau ar gyfer DAC am fod angen i'r broses hon fod yn un ymatebol er mwyn sicrhau ei bod yn cynnwys y cydsyniadau a fydd yn berthnasol i'r cheisiadau ar gyfer DAC yn y dyfodol. Am y rheswm hwnnw, rwyf wedi gofyn i'm swyddogion ystyried gwelliant i'r Bil er mwyn ei gwneud yn ofynnol i ddefnyddio'r weithdrefn gadarnhaol ar gyfer rhagnodi'r cydsyniadau eilaidd mewn perthynas â cheisiadau ar gyfer DAC.

Argymhelliad 30 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil er mwyn sefydlu amserlen hiraf statudol i Ddatblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol a chydsyniadau eilaidd cysylltiedig gael eu penderfynu gan Weinidogion Cymru ar ôl i gais o'r fath gael ei gyflwyno'n ffurfiol. Mewn achosion lle na chedwir at yr amserlen, dylai'r gwelliannau hyn gynnwys darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru osod datganiad gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru i esbonio'r rhesymau dros fynd y tu hwnt i'r amserlen.

Rwyf o'r farn bod hwn yn ddisgwyliad teg ac wedi gofyn i'm swyddogion ystyried gwelliant gan y Llywodraeth i'r Bil i ragnodi terfyn amser statudol ar gyfer penderfynu ar Ddatblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol ar wyneb y Bil. Rwyf hefyd wedi gofyn i'm swyddogion ystyried gwelliant gan y Llywodraeth a fydd yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyflwyno adroddiad blynyddol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar berfformiad Gweinidog Cymru yn erbyn yr amserlen statudol. Credaf y byddai hyn yn gyson â threfniadau i awdurdodau cynllunio lleol ac ymgylgoreion gyflwyno adroddiadau ar eu perfformiad blynyddol.

Argymhelliad 34 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i adran 37 o'r Bil i sicrhau bod y rheoliadau o dan adran 3197B o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ragnodi gofynion ynglŷn â maint a chyfansoddiad pwyllgorau cynllunio yn dod o dan y weithdrefn penderfyniad cadarnhaol.

Oherwydd yr effaith ar awdurdodau cynllunio lleol rwyf wedi gofyn i'm swyddogion lunio gwelliant gan y Llywodraeth i ragnodi y bydd y rheoliadau sy'n ymwneud â maint a chyfansoddiad pwyllgorau cynlluniau yn ddarostyngedig i'r weithdrefn penderfyniad cadarnhaol.

Argymhelliad 35 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil i beri bod y protocol ynglŷn â phwyllgorau cynllunio'n un statudol.

Rwyf wedi gofyn i'm swyddogion ystyried gwelliant a fydd yn cyflwyno sail statudol i brotocol y pwyllgor cynllunio ar wyneb y Bil.

Argymhelliad 39 - Rydym yn argymell y dylai'r Gweinidog gadw'r gofyniad yn y ddeddfwriaeth sylfaenol ynghylch Datganiadau Dylunio a Mynediad drwy ddileu adran 27 ac y dylai'r is-ddeddfwriaeth gysylltiedig gael ei diwygio fel mai ar gyfer y datblygiadau mwyaf ac adeiladau rhestredig yn unig y dylai fod yn ofynnol paratoi datganiadau.

Nododd yr ymgynghoriad diweddar ar Ddylunio yn y Broses Gynllunio fod cefnogaeth sylweddol o blaid cadw'r Datganiadau Dylunio a Mynediad ar gyfer datblygiadau mwy o faint a'r rhai mewn lleoliadau sensitif. Yng ngoleuni'r gefnogaeth sylweddol hon o blaid eu cadw, ac argymhelliad y Pwyllgor, cynigir y dylid cyflwyno gwelliant gan y Llywodraeth sy'n ceisio dileu Adran 27 o'r Bil.

Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol Deddfwriaethol

Argymhelliad 7 - Argymhellwn fod y Gweinidog yn cyflwyno gwelliant i adran 53(1) o'r Bil i ddileu'r geiriau "a ystyrir yn briodol ganddynt mewn cysylltiad â" a mewnosod yn eu lle "a ystyrir yn angenrheidiol ganddynt at y diben o roi effaith lawn i unrhyw ddarpariaethau, neu o ganlyniad i hynny".

Rwy'n ystyried gwelliant i ddiwygio'r geiriad yn Adran 53(1) er mwyn adlewyrchu sylwadau'r Pwyllgor.

Gobeithio y bydd y wybodaeth a ddarperir yn y llythyr hwn o gymorth i Aelodau'r Pwyllgor wrth iddynt graffu ar y Bil Cynllunio (Cymru) yng Nghyfnod 2. Edrychaf ymlaen at weithio gyda chi a'r Pwyllgor wrth i'r Bil fynd drwy Gyfnod 2 a hoffwn gynnig cyfarfod er mwyn egluro unrhyw faterion a godwyd uchod a thrafod sut y gallwn gydweithio i ddatblygu'r Bil.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Carl Sargeant". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping initial 'C'.

Carl Sargeant AC / AM
Y Gweinidog Cyfoeth Naturiol
Minister for Natural Resources

CC: Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Atodiad A - rhestr o'r mathau o geisiadau a gaiff eu rhagnodi mewn rheoliadau ac, felly, eu cynnwys yn y cynllun dirprwyo cenedlaethol

Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990:

A62 ac A70 Ceisiadau am ganiatâd cynllunio

A73 Ceisiadau i amrywio/dileu amodau (gan gynnwys ceisiadau adnewyddu a mân ddigwyddiadau sylweddol).

A73A Ceisiadau ôl-weithredol am ganiatâd cynllunio

A92 Caniatâd cynllunio amlinellol

A96A Ceisiadau am ddigwyddiadau ansylweddol

A316 Ceisiadau am ganiatâd cynllunio a wneir gan ACLlau, neu sy'n ymwneud â thir sydd o ddiddordeb i ACLlau

A191 Cais am dystysgrif cyfreithlondeb defnydd neu ddatblygiad sy'n bodoli

A192 Cais am dystysgrif cyfreithlondeb defnydd neu ddatblygiad arfaethedig

A220 Ceisadau am ganiatâd hysbysebu (a wneir o dan Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Rheoli Hysbysebion) 1992

Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990:

A16 Ceisiadau am Gydsyniad Adeilad Rhestredig

A19 Ceisiadau i amrywio neu gyflawni amodau

A74 Ceisiadau am Gydsyniad Ardal Gadwraeth (i ddymchwel).

A82 Ceisiadau sy'n ymwneud â thir a gwaith ACLI

Deddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990:

A9 Ceisiadau am gydsyniad sylweddau peryglus

A13 Ceisiadau i amrywio neu ddileu amodau ar gydsyniad sylweddau peryglus

A18 Ceisiadau i barhau â chydsyniad sylweddau peryglus.

Adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru): Lleihau'r cyfnod ar gyfer gwneud ceisiadau penodol am gofrestru

Darpariaeth yn y Bil Cynllunio (Cymru)

Mae Adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn diwygio adran 15(3)(c) o Ddeddf Tiroedd Comin 2006 er mwyn lleihau'r cyfnod ar gyfer gwneud cais i gofrestru maes tref neu bentref (ar ôl i'r 20 mlynedd angenrheidiol o ddefnydd hamdden fel hawl ddod i ben) o ddwy flynedd i flwyddyn. Mae hefyd yn diddymu cyfraith bresennol sy'n gymwys i Loegr yn unig.

Argymhelliad Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd

Mae argymhelliad 41 o Adroddiad Cyfnod 1 y Pwyllgor ar y Bil Cynllunio (Cymru) gan Bwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd yn argymhell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i ddileu Adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru). Nid yw'r adroddiad yn rhoi rheswm dros y newid hwn.

Tystiolaeth ategol o blaid newid

Fel rhan o'i hymgyngoriad ar ddiwygiadau i'r system ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref¹, mae DEFRA wedi cael tystiolaeth a awgrymodd, er bod rhai o'r farn bod y cyfnod o ddwy flynedd o ras ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref newydd yn rhy fyr, fod y rhan fwyaf o'r farn ei fod yn rhy hir². Rhoddwyd y newid hwn ar waith yn Neddf Twf a Seilwaith 2013, a ddiwygiodd adran 15 o Ddeddf Tiroedd Comin 2006 er mwyn lleihau'r cyfnod ar gyfer gwneud cais i gofrestru maes tref neu bentref (ar ôl i'r 20 mlynedd angenrheidiol o ddefnydd hamdden fel hawl ddod i ben) o ddwy flynedd i flwyddyn.

Cafwyd tystiolaeth yng Nghymru sy'n awgrymu bod y system ar gyfer cofrestru meysydd tref neu bentref yn cael ei defnyddio i rwystro datblygiad yn hytrach nag at ddiben diogelu ardal bwysig o dir³. Mae'r ddarpariaeth yn adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn rhan o becyn o ddiwygiadau sy'n ceisio unioni'r ffordd negyddol y defnyddir y system ar gyfer cofrestru meysydd tref neu bentref.

Yn ei thystiolaeth i'r Pwyllgor, prif wrthwynebiad y Gymdeithas Mannau Agored i'r cynigion oedd ei bod yn pryderu na fydd pobl yn gwybod bod y tir y maent wedi'i ddefnyddio fel hawl yn cael ei beryglu gan ddatblygiad arfaethedig nes ei bod yn rhy hwyr i'w achub⁴. Nid yw'r dystiolaeth hon yn cyfeirio'n benodol at leihau'r cyfnod o ras o ddwy flynedd i flwyddyn ac mae'n ymwneud yn bennaf â'r digwyddiadau

¹ DEFRA: Ymgynghori ar gofrestru meysydd tref neu bentref newydd, Gorffennaf 2011

² DEFRA: Ymgynghoriad ar Feysydd Tref a Phentref: Crynodeb o'r ymatebion, Tachwedd 2012

³ Llywodraeth Cymru: Cynllunio Cadarnhaol, Tachwedd 2013

⁴ Y Gymdeithas Mannau Agored: Tystiolaeth i Bwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd, 27 Tachwedd 2014

ysgogi a therfynu yn Atodlen 1B. Nid yw ei thystiolaeth yn mynd yn groes i'r farn bod y broses gynllunio yn rhoi digon o gyfle i'r gymuned gyflwyno sylwadau ar y defnydd a wneir o dir yn y dyfodol, pan gyflwynir cynnig i ddatblygu safle.

Rydym o'r farn y bydd ein cynnig i newid y cyfnod o ddwy flynedd o ras yn cael effaith gadarnhaol drwy ddileu cyfnod hir o ansicrwydd i ddatblygwyr a chymunedau pan na fydd tir yn cael ei ddefnyddio fel hawl mwyach.

Un o ganfyddiadau'r system ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref yw bod angen cryn dipyn o amser ac adnoddau i lunio a chyflwyno cais i gofrestru maes tref neu bentref. Felly, tybir bod angen cyfnod o ddwy flynedd o ras. Rydym o'r farn nad yw'r gwaith sydd angen ei wneud i lunio cais i gofrestru maes tref neu bentref yn cyfiawnhau cyfnod o ddwy flynedd o ras am fod blwyddyn yn rhoi digon o gyfle i'r gymuned lunio cais a dod yn ymwybodol nad yw tir yn cael ei ddefnyddio fel hawl mwyach.

Mae Rheoliadau Tiroedd Comin (Cofrestru Meysydd Tref a Phentref) (Trefniadau Interim) (Cymru) 2007 yn nodi'r gofynion y dylid eu cynnwys mewn ceisiadau i gofrestru meysydd tref neu bentref. Y gofynion hyn yw⁵:

Y ffurflen gais i gofrestru maes tref neu bentref a'r datganiad statudol⁶, wedi'u llofnodi gan yr ymgeisydd neu swyddog awdurdodedig priodol ymgeiswyr sy'n gyrff;

Map o'r safle ar raddfa o 1:2,500 o leiaf;

Copi o unrhyw ddogfennau eraill sy'n ategu achos yr ymgeisydd.

Rydym o'r farn bod gofynion y cais yn llai beichus na'r hyn sydd angen ei wneud i lunio cais cynllunio, am nad yw'n ofynnol cyflwyno gwybodaeth dechnegol na chynnal arolygon. Daw'r wybodaeth fwy cymhleth sy'n ofynnol gan y ffurflen gais ar ffurf cyfiawnhad dros y cofrestriad arfaethedig gan yr ymgeisydd. Datganiad yw hwn yn syml, a gellir darparu rhai eraill gan dystion.

Gwneir y rhan fwyaf o'r gwaith sy'n ymwneud â cheisiadau i gofrestru meysydd tref neu bentref gan yr Awdurdod Cofrestru Tiroedd Comin ar ôl i gais i gofrestru maes tref neu bentref sy'n cydymffurfio â'r safonau gofynnol a nodir yn y Rheoliadau gael ei gyflwyno. Ar yr adeg hon, byddai cais i gofrestru maes tref neu bentref eisoes wedi'i wneud o fewn y cyfnod o ras. Bydd yr Awdurdod Cofrestru Tiroedd yn gyfrifol am ystyried y dystiolaeth a gyflwynwyd gyda'r cais yn ofalus, a all dderbyn neu

⁵ Rheoliadau Tiroedd Comin (Cofrestru Meysydd Tref neu Bentref) (Trefniadau Interim) (Cymru) 2007; Rheoliad 3

⁶ Ffurflen gais i gofrestru Maes Tref neu Bentref a datganiad statudol:

<http://gov.wales/topics/environmentcountryside/farmingandcountryside/common/commonsact2006/guidelin-es-on-the-commons-act-2006/section-15-application-form/?skip=1&lang=cy>

LF/CS/0214/15 – Atodiad B - Maes tref neu bentref

wahodd tystiolaeth bellach gan yr ymgeisydd neu drydydd partïon ar ôl i'r cais gael ei gyflwyno. Gall hefyd benderfynu ymchwilio i'r cais drwy wrandawriad, ymchwiliad neu achos gerbron pwyllgor perthnasol y Cyngor o'r awdurdod, er mwyn profi'r dystiolaeth yn ddiudedd.

Gwnaeth yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol gais am dystiolaeth yn ei hymgyngoriad ar gofrestru meysydd tref neu bentref newydd ym mis Gorffennaf 2011 gan ofyn i ymgeiswyr T G nodi faint o amser a dreuliwyd yn casglu tystiolaeth gan ddarpar ddefnyddwyr safle sy'n destun cais. Mewn ymateb i'r ymgyngoriad hwnnw roedd yr amser a gymerwyd yn amrywio o naw diwrnod i 22 diwrnod⁷. Ystyrir bod yr amser hwn yn cynnwys y wybodaeth a gasglwyd cyn gwneud y cais yn ogystal ag ar ôl cyflwyno cais i gofrestru maes tref neu bentref.

Felly, rydym o'r farn bod y newid yn adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn rhoi cyfnod rhesymol o amser i gasglu digon o wybodaeth i gyflwyno cais i gofrestru maes tref neu bentref.

⁷ Diwygiadau i'r system ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref: Asesiad Effaith Rhif: Defra1470, Medi 2012.

Adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru): Lleihau'r cyfnod ar gyfer gwneud ceisiadau penodol am gofrestru

Darpariaeth yn y Bil Cynllunio (Cymru)

Mae Adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn diwygio adran 15(3)(c) o Ddeddf Tiroedd Comin 2006 er mwyn lleihau'r cyfnod ar gyfer gwneud cais i gofrestru maes tref neu bentref (ar ôl i'r 20 mlynedd angenrheidiol o ddefnydd hamdden fel hawl ddod i ben) o ddwy flynedd i flwyddyn. Mae hefyd yn diddymu cyfraith bresennol sy'n gymwys i Loegr yn unig.

Argymhelliad Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd

Mae argymhelliad 41 o Adroddiad Cyfnod 1 y Pwyllgor ar y Bil Cynllunio (Cymru) gan Bwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd yn argymhell y dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i ddileu Adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru). Nid yw'r adroddiad yn rhoi rheswm dros y newid hwn.

Tystiolaeth ategol o blaid newid

Fel rhan o'i hymgyngoriad ar ddiwygiadau i'r system ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref¹, mae DEFRA wedi cael tystiolaeth a awgrymodd, er bod rhai o'r farn bod y cyfnod o ddwy flynedd o ras ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref newydd yn rhy fyr, fod y rhan fwyaf o'r farn ei fod yn rhy hir². Rhoddwyd y newid hwn ar waith yn Neddf Twf a Seilwaith 2013, a ddiwygiodd adran 15 o Ddeddf Tiroedd Comin 2006 er mwyn lleihau'r cyfnod ar gyfer gwneud cais i gofrestru maes tref neu bentref (ar ôl i'r 20 mlynedd angenrheidiol o ddefnydd hamdden fel hawl ddod i ben) o ddwy flynedd i flwyddyn.

Cafwyd tystiolaeth yng Nghymru sy'n awgrymu bod y system ar gyfer cofrestru meysydd tref neu bentref yn cael ei defnyddio i rwystro datblygiad yn hytrach nag at ddiben diogelu ardal bwysig o dir³. Mae'r ddarpariaeth yn adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn rhan o becyn o ddiwygiadau sy'n ceisio unioni'r ffordd negyddol y defnyddir y system ar gyfer cofrestru meysydd tref neu bentref.

Yn ei thystiolaeth i'r Pwyllgor, prif wrthwynebiad y Gymdeithas Mannau Agored i'r cynigion oedd ei bod yn pryderu na fydd pobl yn gwybod bod y tir y maent wedi'i ddefnyddio fel hawl yn cael ei beryglu gan ddatblygiad arfaethedig nes ei bod yn rhy hwyr i'w achub⁴. Nid yw'r dystiolaeth hon yn cyfeirio'n benodol at leihau'r cyfnod o ras o ddwy flynedd i flwyddyn ac mae'n ymwneud yn bennaf â'r digwyddiadau

¹ DEFRA: Ymgynghori ar gofrestru meysydd tref neu bentref newydd, Gorffennaf 2011

² DEFRA: Ymgynghoriad ar Feysydd Tref a Phentref: Crynodeb o'r ymatebion, Tachwedd 2012

³ Llywodraeth Cymru: Cynllunio Cadarnhaol, Tachwedd 2013

⁴ Y Gymdeithas Mannau Agored: Tystiolaeth i Bwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd, 27 Tachwedd 2014

ysgogi a therfynu yn Atodlen 1B. Nid yw ei thystiolaeth yn mynd yn groes i'r farn bod y broses gynllunio yn rhoi digon o gyfle i'r gymuned gyflwyno sylwadau ar y defnydd a wneir o dir yn y dyfodol, pan gyflwynir cynnig i ddatblygu safle.

Rydym o'r farn y bydd ein cynnig i newid y cyfnod o ddwy flynedd o ras yn cael effaith gadarnhaol drwy ddileu cyfnod hir o ansicrwydd i ddatblygwyr a chymunedau pan na fydd tir yn cael ei ddefnyddio fel hawl mwyach.

Un o ganfyddiadau'r system ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref yw bod angen cryn dipyn o amser ac adnoddau i lunio a chyflwyno cais i gofrestru maes tref neu bentref. Felly, tybir bod angen cyfnod o ddwy flynedd o ras. Rydym o'r farn nad yw'r gwaith sydd angen ei wneud i lunio cais i gofrestru maes tref neu bentref yn cyfiawnhau cyfnod o ddwy flynedd o ras am fod blwyddyn yn rhoi digon o gyfle i'r gymuned lunio cais a dod yn ymwybodol nad yw tir yn cael ei ddefnyddio fel hawl mwyach.

Mae Rheoliadau Tiroedd Comin (Cofrestru Meysydd Tref a Phentref) (Trefniadau Interim) (Cymru) 2007 yn nodi'r gofynion y dylid eu cynnwys mewn ceisiadau i gofrestru meysydd tref neu bentref. Y gofynion hyn yw⁵:

Y ffurflen gais i gofrestru maes tref neu bentref a'r datganiad statudol⁶, wedi'u llofnodi gan yr ymgeisydd neu swyddog awdurdodedig priodol ymgeiswyr sy'n gyrff;

Map o'r safle ar raddfa o 1:2,500 o leiaf;

Copi o unrhyw ddogfennau eraill sy'n ategu achos yr ymgeisydd.

Rydym o'r farn bod gofynion y cais yn llai beichus na'r hyn sydd angen ei wneud i lunio cais cynllunio, am nad yw'n ofynnol cyflwyno gwybodaeth dechnegol na chynnal arolygon. Daw'r wybodaeth fwy cymhleth sy'n ofynnol gan y ffurflen gais ar ffurf cyfiawnhad dros y cofrestriad arfaethedig gan yr ymgeisydd. Datganiad yw hwn yn syml, a gellir darparu rhai eraill gan dystion.

Gwneir y rhan fwyaf o'r gwaith sy'n ymwneud â cheisiadau i gofrestru meysydd tref neu bentref gan yr Awdurdod Cofrestru Tiroedd Comin ar ôl i gais i gofrestru maes tref neu bentref sy'n cydymffurfio â'r safonau gofynnol a nodir yn y Rheoliadau gael ei gyflwyno. Ar yr adeg hon, byddai cais i gofrestru maes tref neu bentref eisoes wedi'i wneud o fewn y cyfnod o ras. Bydd yr Awdurdod Cofrestru Tiroedd yn gyfrifol am ystyried y dystiolaeth a gyflwynwyd gyda'r cais yn ofalus, a all dderbyn neu

⁵ Rheoliadau Tiroedd Comin (Cofrestru Meysydd Tref neu Bentref) (Trefniadau Interim) (Cymru) 2007; Rheoliad 3

⁶ Ffurflen gais i gofrestru Maes Tref neu Bentref a datganiad statudol:

<http://gov.wales/topics/environmentcountryside/farmingandcountryside/common/commonsact2006/guidelin-es-on-the-commons-act-2006/section-15-application-form/?skip=1&lang=cy>

LF/CS/0214/15 – Atodiad B - Maes tref neu bentref

wahodd tystiolaeth bellach gan yr ymgeisydd neu drydydd partïon ar ôl i'r cais gael ei gyflwyno. Gall hefyd benderfynu ymchwilio i'r cais drwy wrandawriad, ymchwiliad neu achos gerbron pwyllgor perthnasol y Cyngor o'r awdurdod, er mwyn profi'r dystiolaeth yn ddiudedd.

Gwnaeth yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol gais am dystiolaeth yn ei hymgyngoriad ar gofrestru meysydd tref neu bentref newydd ym mis Gorffennaf 2011 gan ofyn i ymgeiswyr T G nodi faint o amser a dreuliwyd yn casglu tystiolaeth gan ddarpar ddefnyddwyr safle sy'n destun cais. Mewn ymateb i'r ymgyngoriad hwnnw roedd yr amser a gymerwyd yn amrywio o naw diwrnod i 22 diwrnod⁷. Ystyrir bod yr amser hwn yn cynnwys y wybodaeth a gasglwyd cyn gwneud y cais yn ogystal ag ar ôl cyflwyno cais i gofrestru maes tref neu bentref.

Felly, rydym o'r farn bod y newid yn adran 47 o'r Bil Cynllunio (Cymru) yn rhoi cyfnod rhesymol o amser i gasglu digon o wybodaeth i gyflwyno cais i gofrestru maes tref neu bentref.

⁷ Diwygiadau i'r system ar gyfer cofrestru meysydd tref a phentref: Asesiad Effaith Rhif: Defra1470, Medi 2012.

Eitem 6

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 7

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon